

סימון מזון ארוז מראש

Labelling of prepackaged food

נסמך לה הוא הצעה בלבד

תקן זה הוכן על ידי ועדות המומחים האלה:

- ועדת המומחים 54403 סימון מזון – מילות תיאור
ענת כאביה בן-יוסף (יו"ר, מ-2010), אבידור (דורי) גינסברג, ארלט כהן, אורנה לוי, זאב פייקובסקי,
אמנון צירליון, שרון שחר-לזרוביץ (יו"ר, 2006-2010)
- ועדת המומחים 54404 סימון מזון – רכיבים
דב גיל (עד 2014), איתן גרנות (יו"ר), ליאור דודאי (עד 2009), שי חן, ענת כגנוב (מ-2009), פנינה
צימרמן, דניאל רייכמן
- ועדת המומחים 54405 סימון מזון – תאריך
ענת כאביה בן-יוסף, מעוז גרופר, גדי גרינבוים, דפנה הר-אבן (מ-2010), ענת קופמר (עד 2013), אלי
שמש (יו"ר)
- ועדת המומחים 54406 סימון מזון – שונות
רותי ארדי, שאול מידב (עד 2013, (יו"ר)), פזית מזרחי-הראל, אסף עובדיה, זאב פרידמן (מ-2013),
חגית פרס (עד 2013)
- ועדת המומחים 54407 סימון מזון – סעיף 3
רותי ארדי (יו"ר), חגית בן-גרא (עד 2011), איתן גרנות, צילה דביר (עד 2011), דפנה הר-אבן, ענת כגנוב
(מ-2014), שאול מידב (עד 2014), זאב פרידמן (מ-2014)
- כמו כן הוכן התקן על ידי הוועדה הטכנית 544 - סימון מוצרי מזון, בהרכב זה:

- שאול מידב (עד 2014; יו"ר מ-2012), יובל קציר (מ-2014) - איתן גרנות - רוברטו דלה רוקה (עד 2015), רוני סורקיס (מ-2015) - דן אבגר (ז"ל; 2010-2014), שמואל אבנון (2009-2010), יוסף ברג
(2006-2007), עודד גינגיס (ז"ל; עד 2006), אילון טלמון (עד 2006),
עופר לוי (2006-2008), מאירה פסקין (2007-2009), זאב פרידמן (מ-
2009, יו"ר מ- 2014, צבי קרן (מ-1999) - חגית בן-גרא (2008-2010), קורט גבור (יו"ר; עד 2012), ענת כגנוב
(מ-2011), אורי צגלה (עד 2007), שרון שחר-לזרוביץ (2007-2008) - רותי ארדי (עד 2014), ליאת הופמן (מ-2014) - ענת כאביה בן-יוסף - פנינה אורן-שניידור (2009-2012), צילה דביר (עד 2009), מירית
עמרני (מ-2012) - ציפי ברמץ (מ-2010), פנחס קוטשר (עד 2010) - דב בקר (עד 2007), אירית שם-טוב (2007-2008), אלי שמש (מ-
2008) - דפנה הר-אבן | <ul style="list-style-type: none"> איגוד התעשייה הקיבוצית איגוד לשכות המסחר בישראל איגוד רשתות השיווק המועצה הישראלית לצרכנות התאחדות התעשיינים בישראל מכון התקנים – אגף התעשייה משרד הבריאות – שירות המזון
הארצי משרד החקלאות ופיתוח הכפר משרד הכלכלה (תמ"ת) צבא ההגנה לישראל – ענף מזון רשות ההסתדרות לצרכנות |
|--|--|

• תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 544 – סימון מוצרי מזון, בהרכב זה:

[יושלים עם אישור הנוסח הסופי של הצעת רויזיה זו]

נפתלי פולק ריכז את עבודת הכנת התקן.

הודעה על רויזיה

תקן ישראלי זה בא במקום
התקן הישראלי ת"י 1145 מיולי 1982
גיליון התיקון מס' 2 מספטמבר 1989
גיליון התיקון מס' 3 מיולי 1995
גיליון התיקון מס' 4 מיוני 1996
תיקון מס' 5 מדצמבר 2000
גיליון התיקון מס' 6 ממאי 2002
גיליון התיקון מס' 7 מספטמבר 2008
גיליון התיקון מס' 8 מפברואר 2013

מילות מפתח:

####,####

Descriptors:

####,####.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכוניו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם המסמך רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

תוכן העניינים

1	הקדמה
3	1. חלות התקן
3	2. אזכורים נורמטיביים
4	3. מונחים והגדרות
8	4. דרישות כלליות
11	5. שם המזון
11	6. שם היצרן, שם היבואן, שם המשוק ושם האורז
11	7. סימון ארץ הייצור והמקור - סימון גיאוגרפי
12	8. תכולה
12	9. רכיבים
13	10. תאריך
15	11. סימון תזונתי
15	12. טיעונים תזונתיים
19	13. הוראות אחסון, הובלה ושימוש
19	14. כשרות
20	15. סימון מזון ארוז מראש שאינו מיועד למכירה קמעונית
21	16. סימון המילה "טרי", על נטיותיה ונגזרותיה, וצירופי מילים המכילים אותה
22	נספח א - תקנים ישראלים שחלה עליהם הקביעה בדבר חיוב קיום דרישות תקן זה
26	נספח ב - סימון מוצר מזון בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל
29	נספח ג - ציון וכינוי של רכיבים ברשימת הרכיבים
32	נספח ד - הנחיות טכניות לסימון כמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים
		נספח ה - הנחיות כלליות ליישום דרישות לסימון כמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים
34	קטגוריית רכיבים
44	נספח ו - עקרונות לסימון תאריכים
47	נספח ז - ערכי ייחוס לויטמינים ומינרלים
56	נספח ח - טיעונים תזונתיים כמותיים מרמזים
57	ביבליוגרפיה
58	רשימת מונחים

הקדמה

מהדורה זו של התקן הישראלי היא רוויזיה למהדורת התקן הישראלי מיולי 1982. לנחות המשתמש, מובאים להלן השינויים העיקריים שבין מהדורת התקן מיולי 1982 לבין מהדורה זו של התקן:

- חלות התקן עודכנה:
- הוספה התייחסות במקרה של סתירה בין דרישות תקן זה לבין דרישות סימון שבתקן מיוחד או בתקן קבוצתי.
- הורחבה ההתייחסות לפירות ולירקות לא מעובדים. הוספה הפניה לחוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו, התשע"א-2011 והמונחים "עיבוד" ו"צמח" הוגדרו.
- התקן חל גם על מזון הנארז מראש בנקודת מכירה.
- סעיף המונחים וההגדרות עודכן.
- בכל הנוגע לדרישות סימון מסוימות, נוסף על הדרישות הנקובות בתקן זה, מבוצעת הפניה כללית לחיובים על פי "כל דין" (סעיפים 4.6, 6.1.2, ד-1.1.2).
- עודכנה הדרישה לאופן הצגת שם המזון והתכולה (סעיף 4.9.1).
- עודכנה הדרישה לאופן סימון התאריך (סעיף 4.9.2).
- טבלת גודל מינימלי של אותיות וספרות עודכנה.
- סעיף שם היצרן, היבואן, המשווק והאורז עודכן.
- רכיבים - הסעיף עודכן ונכתב מחדש:
 - א. רשימת רכיבים (סעיף 9.1)
 - ב. יש לסמן את כל רכיבי המזון (ראו הגדרת רכיב) בסדר משקלי יורד כפי שנרשם בעת הכנסתם לתהליך הייצור.
 - ג. אי-סימון רשימת רכיבים (סעיף 9.2)
 - ד. מפורטים סוגי מזון שאינם חייבים בסימון רשימת רכיבים.
 - ה. אי-סימון רכיבי מזון ברשימת הרכיבים (סעיף 9.3)
 - ו. מפורטים רכיבי מזון שאינם חייבים להיכלל ברשימת הרכיבים.
 - ז. סימון כמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים (סעיף 9.4)
- הוספו הנחיות טכניות ליישום דרישות הסימון הכוללות פירוט מקרים ספציפיים שבהם הסימון אינו נדרש. ההנחיות מובאות בנספח ד (נורמטיבי) (נספח חדש).
- הנחיות כלליות ליישום דרישות הסימון מובאות בנספח ה (למידע) (נספח חדש).
- תאריך (סעיף 10)
- שונו דרישות הנוגעות לסימון תאריך.
- הוסף נספח חדש (למידע) (נספח ו - עקרונות לסימון תאריכים) המביא הנחיות כלליות, המבוססות על עקרונות מפתח, תוך הדגשת הגורמים החשובים ביותר שיש להביא בחשבון בעת החלת סימוני תאריכים.
- טיעונים תזונתיים (סעיף 12 ונספחיו)
- סעיף זה מחליף ומעדכן את סעיף 3.4 ונספח ב של מהדורת ת"י 1145 מ-1982.
- נקבעו עקרונות ותנאים (כלליים, ספציפיים ועתידיים) לסימון טיעונים תזונתיים.
- יש התייחסות ממוקדת לטיעונים תזונתיים המותרים בסימון כחלק משם המזון.

- הטיעון 'מועשר' אינו כלול מסגרת הטיעונים המותרים בנספח ח. השימוש בו כטיעון תזונתי מותר לכלול טיעון הכולל את המילה "מועשר" רק בהתאם לנקוב במסמכי הרשות המוסמכת. (ראו גם סעיף 12.3.1).
- כל מזון הנושא טיעון תזונתי חייב בסימון תזונתי מלא.
 - פורטו המקרים שבהם יש לסמן סימון תזונתי שלא במסגרת הסימון התזונתי שעל פי תקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי (אבל באותו שדה הראייה).
 - הורחב והועמק הטיפול בטיעונים תזונתיים ספציפיים.
 - הוגדר טיעון מסוג 'טיעון תזונתי כמותי מרמז' ונקבעו כללי סימון לגביו.
 - הוספה טבלה לערכי ייחוס לצריכה יומית של ויטמינים ומינרלים (נספח ז).
 - טבלת הטיעונים התזונתיים עודכנה, בין היתר, על ידי הגדלת מספר הטיעונים המותרים והצבת דרישות ותנאים לגבי הרכיב התזונתי.
 - הוסף נספח המביא דוגמות לטיעונים תזונתיים כמותיים מרמזים ולטיעונים התזונתיים הכמותיים המקבילים להם (נספח ט).
- הוראות אחסון, הובלה ושימוש (סעיף 13)
 - הוסף סעיף חדש (13.2.2) אשר, בין היתר, מתייחס למוצרים שבושלו למחצה והם נראים מוכנים לאכילה. כשרות (סעיף 14)
 - נוספה הפניה לחוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג-1983.
 - מזון ארוז מראש שאינו מיועד למכירה קמעונית (סעיף 15)
 - הסעיף הורחב. הוספה התייחסות למזון הנארז מראש בנקודת מכירה (סעיף 15.3).
 - סימון מוצר מזון בכינוי "טבעי" (נספח ב)
 - הושמטה האפשרות לסימון רכיב מזון בכינוי "דמוי טבעי"
 - הוסף נספח חדש (נספח ב(1) - למידע) המביא הנחיות והסברים לעניין הכינוי "טבעי" וסימון מזון בכינוי זה.
- לשם השוואה מדוקדקת של כל השינויים בין המהדורות, יש לעיין בנוסח המלא שלהן.

1. חלות התקן

תקן זה קובע דרישות לסימון מזון ארוז מראש, למעט פירות וירקות שלא עברו עיבוד (ראו הגדרה 3.32). התקן קובע דרישות לסימון מזון ארוז מראש המיועד למכירה קמעונית לרבות מזון הנארז מראש בנקודת המכירה. כמו כן קובע התקן דרישות סימון למזון ארוז מראש שאינו מיועד למכירה קמעונית, כמפורט בסעיף 15 להלן.

אם יש סתירה בין דרישות תקן זה לבין דרישות הסימון שבתקן מיוחד החל על מזון מסוים, או לבין דרישות הסימון שבתקן קבוצתי החל על קבוצת מזונות מסוימת, מחייבות הדרישות שבתקן זה⁽¹⁾⁽²⁾.

2. אזכורים נורמטיביים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים - מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

ת"י 52	- מלצי פירות ותרכיזיהם
ת"י 407	- בירה
ת"י 1318	- יין

ת"י 1572 חלק 1 - משקאות כוהליים: הגדרות, תיאורים וסימון

ת"י 1572 חלק 2 - משקאות כוהליים: רכיבים, אריזה, הובלה, החסנה, תכולה, הרכב ושיטות בדיקה

ת"י 2222 - תקינה ופעולות קרובות לה - מונחים כלליים

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

- חוק התקנים, תשי"ג-1953, ס"ח מס' 116 מיום 29-01-1953 עמ' 30, על עדכוניו

- פקודת סימני המסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972, דיני מדינת ישראל (דמ"י) [נוסח חדש] מס' 26 מיום 01-06-1972 עמ' 511

- חוק הפרשנות, התשמ"א-1981, ספר החוקים מס' 1030 מיום 15-06-1981 עמ' 302

- חוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו, התשע"א-2011, ספר החוקים מס' 2313 מיום 15-08-2011, עמ' 1075

- חוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג-1983, ספר החוקים מס' 1088 מיום 28-07-1983 עמ' 128

- פקודת בריאות הציבור (מזון) (נוסח חדש), התשמ"ג-1983, דיני מדינת ישראל (דמ"י) [נוסח חדש] מס' 36 מיום 15-08-1983, עמ' 749, על עדכוניה ותיקוניה

- תקנות בריאות הציבור (מזון) (איסור ייחוס סגולת ריפוי למוצר מזון), התשל"ח-1978, קובץ התקנות מס' 3821 מיום 02-03-1978 עמ' 787

- צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון קוד של מזון ארוז מראש), התשמ"ד-1983, קובץ התקנות מס' 4545 מיום 20-10-1983 עמ' 289

- תקנות בריאות הציבור (מזון) (שימור מצרכי מזון על ידי קרינה), התשמ"ה - 1985, קובץ התקנות מס' 4770 מיום 06-03-1985 עמ' 790

- תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשנ"ג-1993, קובץ התקנות מס' 5524 מיום 25-05-1993 עמ' 858

- תקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001, קובץ התקנות מס' 6084 מיום 01-02-2001 עמ' 395, על עדכוניהן ותיקוניהן

(1) קביעה זו תיכנס לתוקף 24 חודשים מיום אכרזת תקן זה ברשומות.

(2) בנספח א מפורטים התקנים הישראליים שהקביעה בעניין חיוב דרישות תקן זה (ת"י 1145) חלה עליהם.

- תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון אלרגנים במזון), התשע"ג-2013 [טיוטה] [ראו הערת שוליים (9)]
- הנחיות משרד הבריאות "דרישות הרכב ודרישות תזונתיות עבור תרכובות מזון לתינוקות ולפעוטות (תמ"ל)". מסמך לא מתוארך.

תקנים בין-לאומיים

CODEX STAN 234-1999 - Recommended Methods of Analysis and Sampling

על עדכוניו.

מסמכים זרים

EU Reg. 1925/2006 - REGULATION (EC) No 1925/2006 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL, of 20 December 2006, on the addition of vitamins and minerals and of certain other substances to foods
על עדכוניה ותיקוניה.

3. מונחים והגדרות

מונחים והגדרות אלה כוחם יפה בתקן זה:

3.1. אדם

לרבות חברה או התאחדות או חבר בני אדם מאוגדים ושאינם מאוגדים.

3.2. אצווה

כמות מוגדרת של מזון המיוצרת, ממולאת או נארזת בפרק זמן ידוע על ידי יצרן אחד באותם תנאים והיא בעלת אותם מאפיינים.

3.3. אריזה⁽³⁾

כל עטיפה או מכל של מזון המיועדים למכירה, שהמזון נארז בהם כולו או בחלקו.

3.4. אריזה קטנה

אריזה ששטח הפנים של הפאה הגדולה ביותר שלה הוא 20 סמ"ר לכל היותר.

3.5. אריזה כוללת

אריזת מזון המכילה מספר יחידות אריזה, הנמכרת בשלמותה במכירה קמעונית.

3.6. אריזה מראש

אריזה שהמזון נארז בה לפני המכירה הקמעונית ולא בזמן הקנייה.

3.7. אריזה סיטונית

אריזה המכילה מספר יחידות אריזה לצורך אחסון, שינוע או/וגם תצוגה בנקודת המכירה, ושאינה מיועדת להימכר במכירה קמעונית.

3.8. אריזה שקופה

אריזה שאפשר לראות דרכה את כל המוצר, או חלק מייצג ממנו.

3.9. יחידת אריזה

אריזה על תכולתה שמקובל לשווקה באריזה כוללת, או למכורה במכירה קמעונית בתפוזרת או לצריכה אישית אצל הצרכן המוסדי.

⁽³⁾ בכל מקום בתקן שמופיעה בו המילה "אריזה" בלי המילים "סיטונית" או "מזון לייצור תעשייתי", היא מציינת אריזה המיועדת למכירה קמעונית.

- 3.10. ארץ ייצור**
הארץ שהמזון יוצר בה.
- 3.11. ארץ ייצור של מזון מיובא**
ארץ או חבל ארץ שאין חלים בו דיני המזון של מדינת ישראל.
- 3.12. בר-קיימה**
המתקיים עד לגמר השימוש הצפוי במוצר, בתנאים מקובלים של אחסון והובלה.
- 3.13. הכנה**
שלב בייצור שאינו חייב להיות ברצף אחד עם תהליך הייצור העיקרי.
- 3.14. הנחיה⁽⁴⁾**
על בסיס הגדרת המונח בתקן הישראלי ת"י 2222 :
ביטוי במסמך נורמטיבי בצורת **אָמְרָה**, **הוֹרָאָה**, **המלצה** או **דרישה**.
הערה: הטיוטות השונים של הנחיות נבדלים בצורת ניסוחם, לדוגמה:
הוראות – מנוסחות בלשון הווה ולפעמים בלשון ציווי;
המלצות – מנוסחות על ידי שימוש בפועל העזר "רצוי" או "מומלץ";
דרישות – מנוסחות בלשון עתיד, או בביטויים מחייבים כגון: יש ל..., על ה..., חייב.
- 3.14.1. אָמְרָה⁽⁴⁾**
הנחיה המוסרת מידע.
- 3.14.2. הוֹרָאָה⁽⁴⁾**
הנחיה המגדירה פעולה שיש לבצע.
- 3.14.3. המלצה⁽⁴⁾**
הנחיה הנותנת עצה או הדרכה.
- 3.14.4. דרישה⁽⁴⁾**
הנחיה המגדירה אמות מידה שיש לעמוד בהן.
- 3.15. טיעון**
כל מסר או/וגם הצגה⁽⁴⁾, שאינם חובה בהתאם לדינים⁽⁵⁾ או לתקנים ישראליים תקפים, לרבות הצגה בצורה של תמונות, הצגה גרפית או הצגה באמצעות סמל, הקובעים⁽⁴⁾ או מרמזים⁽⁴⁾ שלמזון יש תכונות מסוימות או המייחסים⁽⁴⁾ לו תכונות כאלה.
- 3.16. טיעון אי-הוספה**
טיעון כי רכיב לא הוסף למזון, אם באופן ישיר ואם באופן עקיף. הרכיב הוא כזה שנוכחותו או הוספתו מותרת במזון, ושסביר להניח שיימצא במזון.
- 3.17. טיעון תזונתי**
טיעון תזונתי כמותי או/וגם טיעון תזונתי כמותי או/וגם טיעון תזונתי כמותי מרמז.
- 3.18. טיעון תזונתי כמותי**
כל טיעון הקובע או מרמז שלמזון יש תכונות תזונתיות מסוימות או המייחס לו תכונות כאלה, בגלל סיבות אלה:

⁽⁴⁾ ראו רשימת מונחים בסוף התקן.

⁽⁵⁾ דין – כהגדרתו בחוק הפרשנות.

- א. האנרגיה (ערך קלורי) שהמזון :
1. מספק, או
 2. מספק ברמה מוגברת או מופחתת, או
 3. אינו מספק, או/וגם
- ב. הרכיבים התזונתיים שהמזון :
1. מכיל, או
 2. מכיל ברמה מוגברת או מופחתת, או
 3. אינו מכיל
- 3.19. טיעון תזונתי כמותי מרמז⁽⁴⁾**
 כל טיעון המתאר מזון או רכיב מזון באופן שמרמז כי רכיב תזונתי חסר או כלול ברמה מסוימת.
- 3.20. יבואן**
 אדם שעסקו או חלק מעסקו לייבא מזון.
- 3.21. ייצור תעשייתי**
 עשיית עבודה תעשייתית מן העבודות הדרושות לתהליך ייצור המזון או/וגם לאריזתו של המזון, לרבות עבודות הדרושות לשם שינוי צורתו, טיבו או איכותו.
- 3.22. יצרן**
 אדם העוסק, בעצמו או בידי אחרים, בייצור תעשייתי של מזון.
- 3.23. מזון**
 דבר המיועד לצריכת אדם באכילה, בשתייה או בלעיסה, לרבות חומרי מוצא ותוספות, ולמעט חומרים המשמשים ברפואה בלבד.
- 3.24. מכירה**
 כהגדרת המונח בחוק התקנים, תשי"ג-1953, בין שבתמורה ובין שלא בתמורה.
 ההגדרה מובאת להלן:
 "מכירה" לרבות שיווק, גרם מכירה, החזקה לשם מכירה, חליפין או השכרה; החזקה לשם מכירה תיחשב גם כל החזקת מצרך במקום העסק או במקום אחר, בכמות ובנסיבות שאינן שכיחות בשימוש לצורך עצמי, זולת אם יוכיח המחזיק כי אין הוא מחזיקו לשם מכירה; בין בתמורה ובין שלא בתמורה."
- 3.25. מכירה קמעונית**
 מכירת מזון ישירות לצרכן הסופי.
- 3.26. מען**
 כתובת מלאה (יישוב, רחוב ומספר בית אם יש, ואם הם אינם קיימים – שם של אזור תעשייה או קו דואר נע) המאפשרת את איתורו של הנמען.
 הערה:
 תא דואר בלבד אינו נחשב מען.
- 3.27. נקודת מכירה**
 המקום שבו נמכר המוצר לצרכן.

- 3.28. סוכרים**
סך כל החד-סכרידים והדו-סכרידים הנמצאים במזון.
- 3.29. סיבים תזונתיים⁽⁶⁾**
כהגדרת המונח בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי. ההגדרה מובאת להלן:
"פולימרים פחמימתיים עם לפחות שלוש יחידות מונומריות, אשר לא נעכלים או נספגים במעי הדק בגוף האדם ושייכים לאחת מהקטגוריות הבאות:
(א) פולימרים פחמימתיים הניתנים למאכל, וכן מיקטעים של ליגנין ותרכובות נוספות השלובים יחד בפולימרים פחמימתיים בדופן תא הצמח, אשר נמצאים במזון באופן טבעי כפי שנצרך;
(ב) פולימרים פחמימתיים הניתנים למאכל, אשר הופקו באמצעים פיזיקליים, אנזימטיים או כימיים מחומר גלם המשמש בייצור מזון;
(ג) פולימרים פחמימתיים הניתנים למאכל, אשר התקבלו באופן סינתטי (באמצעות סינתזה)".
- 3.30. סימון**
מידע רלוונטי למזון, לרבות מידע על ייצורו, שיווקו, אחסונו, הובלתו והשימוש בו, אשר מופיע על תווית או/וגם על מסמך הנלווים למזון או המתייחסים אליו או המוצגים בקרבת המזון.
- 3.31. סימן מסחר רשום**
סימן מסחר הרשום בפנקס סימני המסחר לפי פקודת סימני המסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972, או כל דין שיבוא במקומה.
- 3.32. עיבוד**
לפי הגדרת המונח בחוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו. ההגדרה מובאת להלן:
"כל פעולה לשינוי מרקם או צורה של צמח, לרבות שטיפה וחיתוך לשם הכנת הצמח למאכל אדם בלא כל טיפול נוסף, ולמעט פעולות הבחלה או חיתוך שמתבצעות בבית האריזה";
- 3.33. צמח**
לפי הגדרת המונח בחוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו. ההגדרה מובאת להלן:
"ירקות ופירות, לרבות פירות הדר, המשמשים למאכל אדם, בטרם עברו תהליך עיבוד";
- 3.34. צרכן מוסדי**
מי שקונה או מקבל מזון כגון מסעדות, קפטריות בתי חולים וחדרי אוכל במוסדות דומים אחרים, שבהם מוצג המזון לצריכה מיידית ולא למכירתו.
- 3.35. צרכן סופי**
מי שקונה או מקבל מזון, לשימוש שעיקרו אישי, ביתי או משפחתי.
- 3.36. קוד**
סימון סתר כפי שנקבע על ידי הרשות המוסמכת⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ המונח מוגדר בטיטות תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי) (תיקון), התשע"ג – 2013. אם יהיה שוני בין ההגדרה כהופעתה בתקן זה לבין ההגדרה בתקנות, לכשאלה תאושרנה, נוסח ההגדרה הקובע יהיה כבתקנות.

⁽⁷⁾ כמפורט בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון קוד של מזון ארוז מראש) התשמ"ד-1983, או כל דין שיבוא במקומו.

- 3.37. רכיב**
 כל חומר, לרבות תוספי מזון ואנזימי מזון, וכן כל מרכיב של רכיב מרוכב, המשמש בייצור מזון או בהכנת מזון, ועדיין נוכח במוצר המוגמר, גם אם במבנה (מצב) השונה ממבנהו (ממצבו) המקורי.
הערה:
 שאריות אינן נחשבות רכיבים.
- 3.38. רכיב מרוכב**
 רכיב אשר הוא עצמו מוצר העשוי מיותר מרכיב אחד.
- 3.39. רכיב תזונתי⁽⁴⁾**
 חלבון, פחמימות, שומן, סיבים, נתרן, ויטמינים ומינרלים וחומרים השייכים לאחת הקטגוריות שלעיל או מהווים מרכיבים (components) של אחת מהן.
- 3.40. שדה ראייה**
 כל שטחי הפנים של אריזה היכולים להיקרא מנקודת תצפית אחת.
- 3.41. שם המזון**
 שם המתאר באופן נכון ושאינו מטעה את מהותו של המזון.
- 3.42. שם מקובל**
 שם שהתקבל בארץ כשם המזון ללא צורך בהסבר נוסף לצרכן. שם מקובל הוא זהה עבור כל המוצרים הדומים.
- 3.43. שם תיאורי**
 שם המתאר את המזון, ואם נחוץ גם את אופן השימוש בו, ואשר הוא ברור מספיק לאפשר לצרכן לדעת את מהותו האמיתית של המזון ולהבדיל בינו לבין מזון אחר.
- 3.44. שם תקני**
 שם שנקבע עבור המזון בדין או בתקן.
- 3.45. תווית**
 אמצעי לסימון הכולל מלל, סמל, סימן, איור או תמונה או תיאור אחר, אשר כתוב, מודפס, רשום, מסומן, מודבק או מוטבע ישירות על גבי האריזה של המזון, או מוצמד אליה.
- 3.46. תכולה**
 כמות המוצר בלא האריזה, מבוטאת ביחידות משקל או ביחידות נפח.
- 3.47. תרכובת מזון לתינוקות⁽⁸⁾ (תמ"ל)**
 מזון המיוצר במיוחד כדי לספק, כשלעצמו, את הצרכים התזונתיים של תינוקות במהלך החודשים הראשונים לחייהם עד לרגע ההנהגה של תזונה משלימה מתאימה.

4. דרישות כלליות

- 4.1.** כל סימון יהיה נכון, לא מטעה וניתן להוכחה.

⁽⁸⁾ המונח מוגדר בהנחיות משרד הבריאות בדבר תרכובות מזון לתינוקות ולפעוטות (תמ"ל).

- 4.2. חובה לסמן כמפורט להלן:
- 4.2.1. על גבי תווית של מזון ארוז מראש המיועד למכירה קמעונית או/וגם לצרכן המוסדי: יסומנו הפרטים המפורטים בסעיפים 5-9.1; 4-9.11. אם נדרש, יסומנו גם הפרטים המפורטים בסעיפים 13-14, כמפורט בסעיפים אלה.
- 4.2.2. על גבי תווית של מזון ארוז מראש שאינו מיועד למכירה קמעונית: יסומנו הפרטים הנדרשים לפי סעיף 15.
- 4.2.3. אין חובה לסמן אריזה כוללת בפרטי הסימון הנדרשים בתקן זה, אם התקיימו שני תנאים אלה:
א. יחידות האריזה שבאריזה הכוללת סומנו בכל פרטי הסימון הנדרשים בתקן זה.
ב. האריזה הכוללת שקופה ומאפשרת לקרוא בבירור את פרטי הסימון שעל יחידות האריזה.
אריזה כוללת, שיחידות האריזה בה אינן מסומנות כנדרש בתקן זה, תסומן בפרטים הנדרשים בתקן זה וכן במילים: "למכירה רק באריזה זו".
- 4.2.4. על גבי תווית של אריזה קטנה:
יסומנו הפרטים שלהלן: שם המזון או השם המקובל של המזון, תכולה, שם או סימן רשום של היצרן/יבואן/משווק, תאריך ומידע על חומרים אלרגניים.
- 4.3. במכירה קמעונית בתפוזרת או במכירה באמצעות צרכן מוסדי, יהיו פרטי סימון החובה זמינים בנקודת המכירה.
- 4.4. יסומן סימון המתייחס לחומרים אלרגניים. הסימון יהיה על פי טיוטת תקנות בריאות הציבור בדבר אלרגניים⁽⁹⁾, או על פי התקנות שלעיל לאחר פרסומן.
- 4.5. סימון סגולות ריפוי המיוחסות למזון יהיה על פי תקנות בריאות הציבור (מזון) (איסור ייחוס סגולות ריפוי למצרך מזון), תשל"ח-1978 או כל דין שיבוא במקומו.
- 4.6. מותר לכלול בסימון גם מידע נוסף, שאינו נדרש בתקן זה, ובלבד שלא יהיה מנוגד לדרישות תקן זה ויהיה בהתאם לדרישות כל דין. סימון שאינו חובה (וולונטרי) לא יוצג כך שיפגע בשטח המיועד לסימוני חובה על פי תקן זה.
- 4.7. מזון לא יסומן במילים "באישור/ברישיון <רשות מוסמכת>"⁽¹⁰⁾ או במילים דומות להן, נגזרות מהן או בעלות משמעות דומה, אלא אם הסימון מתבסס על חקיקה.
- 4.8. הסימון יהיה ברור, קריא ובר-קיימה. הוא לא יטושטש או יוסתר על ידי המזון או עקב איורים או עקב חומר אחר כתוב, מודפס או מוטבע, או עקב סיבה אחרת.
- 4.8.1. צבע הדפוס וחומרים אחרים המשמשים לסימון לא יפגעו בטיב המזון ולא יעבירו אליו חומר זר.
- 4.8.2. הסימון יהיה בולט לעין וצבעו יהיה שונה באופן משמעותי מצבע הרקע.
- 4.8.3. כשהאריזה עשויה מספר שכבות, יהיה הסימון על השכבה החיצונית: ואולם אם השכבה החיצונית עשויה חומר שקוף, מותר שהסימון יהיה מתחתיה ובלבד שיהיה קריא וברור מבעד לשכבה השקופה.
- 4.9. פרטי הסימון הנדרשים בתקן זה יסומנו על הפנים החיצוניים של האריזה.

(9) התקנות בהכנה. זיהויין הנוכחי: "תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון אלרגניים במזון), התשע"ג – 2013". הטיוטה נגישה באתר הכנסת << "מאגר התקנות – נוסח ראשוני כפי שהתקבל משרי הממשלה בכנסת ה-19" (משרד הבריאות)

בכתובת: <http://main.knesset.gov.il/Activity/committees/Labor/Pages/Regulations19.aspx>

(10) במקום הביטוי <רשות מוסמכת> יבוא שם הרשות, כגון: משרד הבריאות, משרד החקלאות או שם של יחידה שהיא חלק של המשרד שלעיל.

4.9.1 (א) שם המזון והתכולה יוצגו באותו שדה הראייה⁽⁴⁾ המיועד להיות גלוי לעין הצרכן בשעת הצגת המזון למכירה. סימון זה יהיה מופרד מכל סימון אחר.

(ב) במזון מיובא שאריזתו סומנה במקור בלועזית, יוצג הסימון בעברית של שם המזון והתכולה באותו שדה ראייה, אך לא בהכרח בשדה הראייה המיועד להיות גלוי לעין הצרכן בשעת הצגת המזון למכירה.

4.9.2 התאריך יסומן במקום גלוי לעין הצרכן ובאופן ברור ומופרד מכל כיתוב אחר, וצבעו יהיה שונה במידה ניכרת מהרקע. אם התאריך מסומן בתחתית האריזה יש לציין את מיקומו בצד הגלוי לעין הצרכן.

4.9.3 הוראות סעיף משנה 4.9 חלות גם על מזון שאריזתו סומנה במקור בעברית ואשר סומן גם בלועזית. אם סומן שם המזון בלבד בלועזית, יהיה סימון זה באותו צד אריזה המיועד להיות גלוי לעין הצרכן בשעת הצגת המזון למכירה.

4.10 הסימון יהיה בעברית; מותר שסימון זה יהיה גם בלועזית, בתנאי שיכלול את כל הפרטים הנדרשים בתקן ויהיה זהה בתוכנו לכתוב בעברית. למרות האמור לעיל, סימון בלועזית רק של שם המזון או/וגם של התכולה או/וגם של המילים המסבירות את מהות התאריך הגלוי (ראו סעיף 10), אינו מחייב סימון בלועזית של שאר פרטי הסימון הנדרשים בתקן.

4.10.1 מזון שסומן במקור בלועזית, יסומן בעברית באופן שישקף נכונה ובמדויק את הסימון בלועזית עבור הפרטים הנדרשים בתקן.

4.10.2 מזון שסומן במקור בלועזית בפרטים נוספים מעבר לנדרש בתקן, למשל בנוגע לאחסון, לשימוש, למידע על התאריך, למידע על הרכיבים, יסומן בפרטים אלה גם בעברית באופן שישקף נכונה את הסימון בלועזית.

4.11 גודל האותיות העבריות והספרות שבסימון יהיה לפחות כנקוב בטבלה 1. גודל האותיות בלועזית לא יהיה גדול מגודל האותיות בעברית. גודל האותיות של השם המקובל לא יהיה גדול מגודל האותיות של שם המזון כפול 3.

טבלה 1 - גודל מינימלי של אותיות וספרות

גודל מינימלי של אותיות וספרות (מ"מ)					התכולה (ג' או מ"ל)
מען	שם היצרן, שם היבואן, שם המשוק, שם האורז	רכיבים, סימון תזונתי	התאריך והכיתוב הנלווה	שם המזון, התכולה	
1	1.5	1	1	1.5	עד 25
1	1.5	1	1.5	2	מעל 25 ועד 50
1.5	1.5	1.5	1.5	2	מעל 50 ועד 100
1.5	2	1.5	2	3	מעל 100 ועד 1000
1.5	2	2	2	5	מעל 1000

4.12 מזון הניתן לשיווק במספר צורות, שיש להן משמעות לגבי הצרכן, יסומן בהתאם: שלם, חתוך, מרוסק, פלחים, קוביות וכדומה. גודל האותיות לסימון זה יהיה לפחות מחצית גודל האותיות בפועל של שם המזון.

4.13 סימון מזון במילות תיאור או בביטויים הכוללים אותן יהיה כמפורט בסעיף 12 שלהלן.

4.14. סימון מזון או סימון רכיביו בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל לו יהיה כמפורט בנספח ב שלהלן.

5. שם המזון

5.1. קביעת שם המזון:

5.1.1. שם המזון יהיה שמו התקני;

5.1.2. בהעדר שם תקני יהיה שם המזון השם המקובל;

5.1.3. בהעדר שם מקובל יהיה שם המזון שם תיאורי.

5.2. נוסף על שם המזון התקני מותר לסמן גם שם דמיוני.

5.3. שם דמיוני או שם מסחרי או שם מותג ודומיהם לא יבואו במקום שם המזון, כמפורט בסעיף 5.1 שלעיל, אלא רק נוסף עליו.

5.4. כינויי חובה נלווים לשם המזון:

שם המזון יכול למילות תיאור המתייחסות למצב הפיזיקלי או לסוג העיבוד של המזון (כגון: ייבוש בהקפאה, הקפאה עמוקה, הקפאה מהירה, מרוכז, מעושן, אבקה, שלם, חתוך, מרוסק, פלחים, קוביות) בכל מקרה שבו השמטת מידע זה עלולה לגרום להטעיית הצרכן.

5.5. אם בשם המזון כמה מילים, ייכתבו כל המילים שבשם בגודל אחד ובהדגש אחד.

5.6. אם קיים תקן מיוחד למוצר, שם המזון יהיה השם המופיע בתקן המיוחד. סימון זה של שם המזון כמצוין בתקן המיוחד ייעשה רק אם המוצר עומד בקריטריונים המפורטים בתקן המיוחד.

6. שם היצרן, שם היבואן, שם המשווק ושם האורז

סומן מזון בשם אדם, כגון יצרן, משווק, יבואן, מפיץ וכיוצא בהם, תסומן מהות עיסוקו בצמוד לשמו ברצף אחד ובאותו גודל אות.

6.1. ייצור מקומי

6.1.1. הסימון יכול ציון גלוי של שם היצרן, מענו ומספר טלפון שלו או של שירות הלקוחות שלו. במקום שם היצרן, רשאי היצרן לסמן את סימן המסחר הרשום שלו לעניין המוצר שהוא מייצר, ובלבד שסימן המסחר כולל אותיות ואינו מטעה לגבי מהות המוצר.

6.1.2. מותר לציין על המזון את שמו ומענו של אדם אחר במקום שם יצרן המזון ומענו, אם נקט האדם האחר את כל האמצעים להבטחת קיומו של כל דין הקשור בייצור מזון, לרבות ביקורת מתמדת על ייצור המזון, אריזתו, משקלו, סימונו, הובלתו ואחסונו. נוסף על כך, יסומן שם יצרן המזון בקוד בסמוך למען האדם האחר. קוד יצרן המזון, באותיות, יתקבל ממשרד הכלכלה, ולא יהיה מספר רישיון היצרן.

6.2. ייבוא

הסימון של מזון מיובא המשווק באריזתו המקורית יכול את שם היבואן ואת מענו, כפי שרשום ברשות המוסמכת הממונה על אישור הייבוא של המזון, ואת מספר טלפון שלו או של שירות הלקוחות שלו.

7. סימון ארץ הייצור והמקור – סימון גאוגרפי

7.1. מזון מיובא יסומן בשם ארץ הייצור, במילים: "מיוצר ב- <שם ארץ ייצור>" או "תוצרת <שם ארץ ייצור>".

7.2. מותר שלא לסמן את ארץ הייצור של מזונות מיובאים המשמשים בייצור מזון בארץ.

לצורך סעיף זה שינוי אריזה בלבד לא ייחשב ייצור.

7.3. סימון מזון ב"מקום המוצא"⁽⁴⁾ או בציון הגאוגרפי⁽⁴⁾ יהיה בכפוף לאפשרות לוודא את נכונות סימון זה.

8. תכולה

- 8.1. הסימון יכלול את התכולה הנקייה (נטו) של המזון באריזה, ביחידות משקל או ביחידות נפח, כמפורט להלן. אלא אם כן לפי תקן ישראלי מיוחד החל על המוצר, או בדין כלשהו, מותר לחרוג מהאמור לעיל.
- 8.1.1. התכולה של מזון נוזלי תסומן ביחידות נפח - מיליליטרים או ליטרים.
- 8.1.2. התכולה של מזון מוצק, מוצק למחצה או צמיג תסומן ביחידות משקל - גרמים או קילוגרמים.
- 8.1.3. התכולה הנקייה של מזון ארוז במכלי ארוסול תסומן ביחידות משקל - כשהמזון מוצק למחצה או אבקה, או שתסומן ביחידות נפח - כשהמזון נוזלי.
- 8.1.4. אסור להוסיף ליד יחידות הנפח או המשקל של התכולה שם תואר העלול להטעות.
- 8.2. התכולה של מזון מוצק הנתון בתווך נוזלי, גם אם התווך קפוא, תסומן ביחידות משקל: תכולה נקייה וגם תכולה לאחר סינון. בסימון של התכולה לאחר הסינון יהיו המילים "משקל לאחר סינון" או ביטוי שווה ערך לתכולת המזון המוצק לאחר הפרדת התווך הנוזלי שבו הוא נתון.
- 8.3. על האריזה הכוללת יסומנו מספר יחידות האריזה שבה, התכולה הנקייה ליחידת אריזה, והתכולה הנקייה הכוללת.
- 8.4. במזון שמשקלו עלול לפחות בתנאי מסחר או בתנאי שיווק רגילים בגלל אחסון או בגלל הצגה למכירה, תצוין התכולה הפחותה המשוערת.

9. רכיבים

9.1. רשימת רכיבים

- 9.1.1. תסומן המילה "רכיבים", ולאחריה יסומנו כל רכיבי המזון בסדר משקלי יורד לפי משקלם היחסי כפי שנרשם בעת הכנסתם לתהליך ייצור המזון.
- 9.1.2. הרכיבים יסומנו בשםם הייחודי, אם הדבר ישים, בהתאם לכללים המפורטים בסעיף 5 (שם המזון) לעיל.
- 9.1.3. כללים טכניים ליישום הדרישות המפורטות בסעיפים 9.1.1, 9.1.2 שלעיל מובאים בנספח ג.
- 9.1.4. מותר להוסיף לשם הקבוצתי (ראו נספח ג להלן) או לשם הייחודי את הכינוי "טבעי" או "טבעיים", בהתאם למפורט בנספח ב.

9.2. אי-סימון רשימת רכיבים

- אין חובה לסמן רשימת רכיבים עבור המזונות המפורטים להלן:
- 9.2.1. מים מוגזים, שתיאורם כולל את ציון העובדה שהם מוגזים;
- 9.2.2. חומץ מתסיסה שהופק ממוצר בסיסי אחד בלבד, בתנאי שלא הוסף לו רכיב אחר כלשהו;
- 9.2.3. גבינה, חמאה, חלב מותסס ושמנת, שלא הוספו להם רכיבים אחרים למעט מוצרים לקטיים, אנוזימים ותרבייות של מיקרואורגניזמים החיוניים לייצור, או, במקרה של גבינה שאינה גבינה טרייה וגבינה מעובדת, המלח הנחוץ לייצורה;
- 9.2.4. יין כמוגדר בתקן הישראלי ת"י 1318, בירה כמוגדר בתקן הישראלי ת"י 407 ומשקאות כוהליים כמוגדר בסדרת התקנים הישראליים ת"י 1572 (חלקים 1, 2);
- 9.2.5. מזונות המכילים רכיב יחיד, כאשר:

- (1) שם המזון זהה לשם הרכיב; או
- (2) שם המזון מאפשר לזהות בבירור את אופי הרכיב.

9.3 אי-סימון רכיבי מזון ברשימת הרכיבים

אין חובה לכלול ברשימת הרכיבים את רכיבי המזון המפורטים להלן:

- 9.3.1 רכיביו של רכיב שהופרדו באופן זמני בתהליך הייצור והוכנסו בחזרה, אך לא בכמות גדולה יותר משיעורם המקורי;
- 9.3.2 תוספי מזון ואנזימים:
 - (1) שנוכחותם במזון נתון נובעת אך ורק מהעובדה שרכיב אחד או יותר של המזון מכיל אותם, ובתנאי שאין להם תפקיד טכנולוגי כלשהו במוצר המוגמר; או
 - (2) המשמשים כחומרי עזר לייצור;
- 9.3.3 חומרים שנעשה בהם שימוש בכמויות ההכרחיות כממסים או נשאים עבור רכיבים תזונתיים, תוספי מזון או חומרי טעם וריח;
- 9.3.4 חומרים שאינם תוספי מזון אך משמשים באופן זהה ולמטרה זהה כחומרי עזר לייצור, והמוצר המוגמר עדיין מכיל אותם, גם אם בצורה שונה;
- 9.3.5 מים:
 - (1) כאשר המים משמשים בתהליך העיבוד אך ורק לצורך שחזור רכיב שנעשה בו שימוש במצב מרוכז או מיובש; או
 - (2) במקרה של תווך נוזלי שבדרך כלל אינו נאכל.

9.4 סימון כמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים

- 9.4.1 כמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים, ששימשו בייצור או בהכנה של מזון, תסומן במקרים המפורטים להלן:
 - 9.4.1.1 כאשר הרכיב או קטגוריית הרכיבים מסומנים בשם המזון, או כאשר הם מתקשרים בדרך כלל לשם המזון בעיני הצרכן;
 - 9.4.1.2 כאשר הרכיב או קטגוריית הרכיבים מודגשים באמצעות מילים או תמונות או תיאור גרפי אחר (לדוגמה: איור);
 - 9.4.1.3 כאשר הרכיב או קטגוריית הרכיבים חיוניים לאפיונו של המזון ולצורך הבחנה בינו לבין מזונות אחרים שמראם או השמות שסומנו בהם עלולים לגרום קשיים בהבחנה ביניהם.
- 9.4.2 הנחיות טכניות ליישום סעיף 9.4.1, לרבות פירוט מקרים ספציפיים שבהם סימון כמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים אינו נדרש, מובאות בנספח ד.
- 9.4.3 הנחיות כלליות ליישום דרישות לסימון כמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים, מובאות בנספח ה (נספח למידע בלבד).

10. תאריך

התאריכים יסומנו כמפורט להלן:

10.1 תאריך הייצור

יסומן סימן המזהה את תאריך הייצור או את מנת הייצור. למרות האמור לעיל, אין חלה חובה לסמן סימן המזהה את תאריך הייצור או את מנת הייצור אם התקיימו שני התנאים שלהלן גם יחד:

- 10.1.1.** התאריך הגלוי המסומן, שמהותו צוינה במילים: "עדיף להשתמש לפני..." או "לשימוש עד..." (ראו סעיפים 10.2, 10.4 להלן), כולל ציון של יום, חודש ושנה.
- 10.1.2.** היצרן יתעד ברשומותיו מידע על פרק הזמן שבין תאריך ייצור המוצר לבין התאריך הגלוי המסומן על אריזת המוצר. מידע זה יהיה זמין על פי דרישות הרשות המוסמכת.

10.2. תאריך עמידות מינימלית

במזונות, למעט מזונות רגישים מאוד לקלקול מיקרוביאלי (ראו סעיף 10.4 להלן), יסומן התאריך המציין את העמידות המינימלית, כלומר התאריך שעד אליו המזון שומר על תכונותיו המיוחדות כאשר הוא מאוחסן בתנאים נאותים.

תאריך זה יסומן כמפורט להלן:

- 10.2.1.** המילים המקדימות את סימון התאריך ואלו בלבד:
- "עדיף להשתמש לפני...";
- 10.2.2.** לאחר המילים המקדימות יצוין התאריך עצמו או, לחלופין, המקום על האריזה שבו מסומן התאריך. לפי הצורך יצוינו גם תנאי האחסון הדרושים להשגת תקופת העמידות שסומנה.
- 10.2.3.** התאריך המסומן יכלול ציון גלוי של יום, חודש ושנה בסדר זה.

10.3. מזונות שאין חובה לסמנם בתאריך עמידות מינימלית

הדרישות הנקובות בסעיף המשנה 10.2 לעיל, לסימון תאריך המציין עמידות מינימלית, אינן חלות על מוצרי המזון המפורטים להלן, וזאת בכפוף לנקוב בתקנים הישראליים המיוחדים החלים עליהם:

- 10.3.1.** יינות שונים, לרבות יינות מבעבעים, יינות מתובלים וכן משקאות כוהליים דומים להם המיוצרים מפירות שאינם ענבים;
- 10.3.2.** משקאות המכילים כוהל אתילי בריכוז גבוה מ-10% בנפח;
- 10.3.3.** מוצרי מאפה הנצרכים מטבעם, בדרך כלל, בתוך 24 שעות ממועד הייצור;
- 10.3.4.** חומצה אצטית מדוללת למזון;
- 10.3.5.** מלח למזון: נתרן כלורי;
- 10.3.6.** סוכר (מוצק).

10.4. תאריך אחרון לשימוש

מזון הרגיש מאוד לקלקול מיקרוביאלי, ועל כן עלול לאחר תקופה קצרה להוות סכנה מיידית לבריאות בני אדם, יסומן בתאריך אחרון לשימוש⁽¹¹⁾, וזאת במקום סימון התאריך המציין את העמידות המינימלית של המוצר (כלומר: במקום הסימון "עדיף להשתמש לפני..."). תאריך זה יסומן כמפורט להלן:

- 10.4.1.** מהות התאריך המסומן תצוין במילים "לשימוש עד..." בתוספת ציון התאריך עצמו, או לחלופין בציון המקום על האריזה שבו מסומן התאריך.
- כמו כן יסומנו תנאי האחסון שיש להקפיד עליהם.
- 10.4.2.** התאריך המסומן יכלול ציון גלוי של יום, חודש ושנה, בסדר זה.

10.5. שינוי התאריך המסומן

אין לשנות את התאריך המסומן על המוצר, למעט במקרה שבו חלה טעות בסימון והמוצר עדיין לא שווק מהמפעל.

⁽¹¹⁾ ראו בנספח ו (למידע בלבד) עקרונות העשויים להיות לעזר בעת ההחלטה על בחירת סוג סימון תאריך עבור מזון מסוים.

11. סימון תזונתי

הסימון התזונתי יהיה לפי "תקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי)", התשנ"ג-1993, כפי שפורסמו בקובץ התקנות 5524 מיום 1993-05-25, על תיקוניו, או כל דין שיבוא במקומו.

12. טיעונים תזונתיים

12.1. עקרונות ותנאים - כללי

12.1.1. עקרונות כלליים עבור כל הטיעונים

טיעונים תזונתיים מותרים לשימוש בסימון ובהצגת מזון המוצע למכירה רק אם הם עומדים בדרישות תקן זה. הטיעון התזונתי:

- א. לא יהיה כוזב, רב-משמעי, או מטעה;
- ב. לא יעורר ספקות לגבי הבטיחות או/וגם ההלימות התזונתית של מזונות אחרים;
- ג. לא יעודד צריכת יתר של מזון;
- ד. לא יקבע ולא ירמז שתזונה מאוזנת ומגוונת אינה יכולה לספק כמויות מתאימות של רכיבים תזונתיים באופן כללי.

12.1.2. תנאים לסימון טיעונים תזונתיים

(א) תנאים כלליים

סימון טיעון תזונתי לגבי רכיב תזונתי מותר רק אם התנאים שלהלן מתקיימים:

- (1) הרכיב התזונתי שלגביו נטען הטיעון:
 - (א) נמצא במוצר הסופי בכמות כמפורט בתקן זה, או
 - (ב) אינו נמצא, או שנמצא בכמות מופחתת כמפורט בתקן זה.
- (2) קיימת התאמה לדרישות ולתנאים הספציפיים המפורטים בסעיף 12.3 שלהלן.
- (3) אפשר להניח שהצרכן הסביר יבין את נוסח הטיעון התזונתי.
- (4) טיעון תזונתי יטען לגבי מזון כפי שנמכר (as sold) ויתייחס ל-100 גר' או ל-100 מ"ל.

(ב) תנאים מיוחדים למזונות מסוימים

(1) משקאות אלכוהוליים

משקאות המכילים אלכוהול בנפח גדול למ-1.2% לא יסומנו בטיעון תזונתי.

(2) תרכובות מזון לתינוקות (תמ"ל)

טיעונים תזונתיים כמותיים אסורים בסימון על אריזות של תרכובות מזון לתינוקות המיועדות לצריכת תינוקות עד גיל שישה חודשים.

(3) תוספי תזונה

תוספי תזונה לא יסומנו בטיעון תזונתי.

(ג) תנאים עתידיים

מזון יוכל להיות מסומן בטיעון תזונתי רק אם הרכבו התזונתי יעמוד בתנאים שיוגדרו במערכת פרופילים תזונתיים אשר תתייחס, בין היתר, לתכולת רכיבי תזונה מסוימים, כגון: שומן, שומן רווי, חומצות שומן טראנס, סוכרים, נתרן/מלח.

(ד) היתר לסימון טיעון תזונתי

(1) כללי

סימון טיעון תזונתי מותר רק אם כל התנאים שלהלן מתקיימים:

- (א) הטיעון התזונתי נטען עבור רכיב תזונתי המאוזכר במפורש בתקן זה או/וגם בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי;
- (ב) המזון והרכיב התזונתי נשוא הטיעון עומדים בכל ההוראות, הדרישות והתנאים בתקן זה;
- (ג) סימון הטיעון התזונתי נעשה לפי כל ההוראות, הדרישות והתנאים בתקן זה.

(2) סימון טיעון תזונתי כחלק משם המזון או שלא כחלק משם המזון

(א) סימון תזונתי כחלק משם המזון

מותר לסמן רק את הטיעונים התזונתיים "ללא...", "דל...", "דל מאוד...", "מופחת..." (בהשלמת הרכיב התזונתי הרלוונטי) כחלק משם המזון, אם המזון שהטיעון מהווה חלק משמו עומד בעיקרון 1, שלהלן:

עיקרון 1

ההפחתה, או ההעדרות, של כמות הרכיב התזונתי הרלוונטי במזון הושגה באמצעות תהליך ייעודי, כגון עיבוד מיוחד, שינוי מתכון (שינוי פורמולציה), רפורמולציה. (לדוגמה: "חטיף תפוחי אדמה – דל נתרן")

(ב) סימון תזונתי שאינו חלק משם המזון

(1) מזון אשר מטבעו עומד בקריטריונים לשאת טיעון תזונתי מבין הנקובים להלן, "ללא...", "דל...", "דל מאוד..." (בהשלמת הרכיב התזונתי הרלוונטי) – לא יסומן בטיעון תזונתי שלעיל כחלק משם המזון אם עיקרון 2, שלהלן, מתקיים:

עיקרון 2

רמת הרכיב התזונתי במזון לא הושגה באמצעות תהליך ייעודי, כגון עיבוד מיוחד, שינוי מתכון (שינוי פורמולציה), רפורמולציה.

(2) אם סומן מזון אשר מטבעו עומד בקריטריונים לשאת טיעון תזונתי מבין הנקובים בסעיף (1) שלעיל, בטיעון תזונתי כמפורט לעיל, יתייחס הסימון בבירור לכלל המזונות מסוגו של המזון המסומן וללא התייחסות לשם דמיוני או לשם מסחרי או לשם מותג ודומיהם.

(לדוגמה: "שמן תירס – מזון ללא נתרן")

12.2. מידע תזונתי

12.2.1. כללי

- (א) אם נטען טיעון תזונתי לגבי מזון הפטור מסימון תזונתי על פי תקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי - אין הפטור תקף, והמזון יסומן בסימון תזונתי מלא על פי התקנות שלעיל.
- (ב) אם נטען טיעון תזונתי - יסומן סימון תזונתי בעבור הרכיב התזונתי המובא בטיעון.
- (ג) אם הרכיב התזונתי מאוזכר בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי, לרבות רכיב תזונתי אשר התקנות שלעיל אינן מחייבות סימון תזונתי בעבורו - יסומן הסימון התזונתי בתוך מסגרת (טבלה) או בשורה (אחת או יותר) וכמפורט לגבי סימון תזונתי בתקנות שלעיל.
- (ד) (1) אם הרכיב התזונתי אינו מאוזכר בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי, אך מאוזכר בתקן זה - יסומן הסימון התזונתי כמפורט בסעיף 12.2.2 להלן.
- (2) אם הרכיב התזונתי הוא אשלגן, למרות האמור בסעיפים (ג) ו-(ד) (1) שלעיל, ואף שלא נטען טיעון תזונתי בעבורו ובכפוף לתנאי עמידה בערך סף הנמוך מהמצוין בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי (ראו תנאים נקובים בטבלה ח-1 בעבור הטיעונים התזונתיים לגבי נתרן/מלח) - יסומן סימון תזונתי עבור אשלגן כמפורט בסעיף 12.2.2 להלן.

(ה) אם נטען טיעון תזונתי כמותי מרמז, הרכיב התזונתי שבעבורו יסומן הסימון התזונתי יהיה הרכיב שהוא נשוא הטיעון התזונתי הכמותי הבא מיד לפני הטיעון התזונתי הכמותי המרמז או מיד אחריו (ראו סעיף 12.3.3)

12.2.2. רכיב תזונתי נוסף

(א) רכיב תזונתי שלגביו נטען טיעון תזונתי, ושאינו מאוזכר בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי אך המאוזכר בתקן זה (להלן, רכיב תזונתי נוסף), יסומן באותו שדה הראייה של הסימון התזונתי שעל פי תקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי, וכמותו תבוטא ביחידות בהתאם לנקוב בנספח ז.

(ב) סימון כנדרש בסעיף 12.2.2(א) יסומן כמפורט להלן:

- (1) בתוך מסגרת (טבלה) ייעודית לסימון רכיבי תזונה נוספים (ראו סעיף 12.2.2(ג), להלן), או
- (2) בשורה ייעודית (אחת או יותר) לסימון רכיבי תזונה נוספים (ראו סעיף 12.2.2(ד), להלן), במקרים שבהם הסימון התזונתי מסומן בשורות (ולא בטבלה).

(הערה: ראו תקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי, תקנה 5 שכותרתה "אופן הסימון")

(ג) מידע תזונתי בתוך מסגרת (טבלה):

(1)

המסגרת תהיה בגודל ובשטח שיאפשר להכיל את הסימון התזונתי של הרכיבים התזונתיים הנוספים.

(2) סדר הסימון אינו משנה.

(3) המאפיינים הגרפיים של המסגרת (עובי הצלעות וצבען) ושל הסימון התזונתי שבתוך המסגרת (גודל אותיות וספרות הסימון, הצבע וההדגש), יתאימו לתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי.

(ד) מידע תזונתי בשורה (אחת או יותר):

(1) הסימון התזונתי יהיה בשורה חדשה מיד לאחר השורה האחרונה של הסימון התזונתי שעל פי תקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי.

(2) סדר הסימון אינו משנה.

(3) המאפיינים הגרפיים של הסימון התזונתי של הרכיבים התזונתיים הנוספים (גודל אותיות וספרות הסימון, הצבע וההדגש), יהיו זהים לסימון התזונתי שעל פי תקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי.

12.3. טיעונים תזונתיים ספציפיים

12.3.1. כללי

(א) טיעונים מותרים

טיעונים תזונתיים מותרים בסימון רק עבור הרכיבים התזונתיים הנקובים בנספח ח, בטבלה ח-1 בעמודה 1. הנוסח של הטיעונים יהיה כמצוין בטבלה ח-1 בעמודה 2, והם יתאימו לכל יתר ההוראות או/וגם הדרישות הרלוונטיות בתקן זה.

(ב) הטיעון "מועשר", על נטיותיו ונגזרותיו, וצירופי מילים המכילים אותו (להלן "מועשר")

למרות האמור בסעיף 12.3.1(א) שלעיל, מותר לכלול טיעון הכולל את המילה "מועשר", וזאת רק בהתאם לנקוב במסמכי הרשות המוסמכת⁽¹²⁾.

12.3.2. טיעונים השוואתיים

(א) כללי

(12) הרשות המוסמכת – משרד הבריאות או/וגם יחידה מיחידות המשרד.

הטיעונים "מופחת..." , "קל", "קלה", "לייט", "lite", "Lite" הם טיעונים תזונתיים השוואתיים.

(ב) דרישות ותנאים כלליים

נוסף על הדרישה הספציפית בעבור הטיעון התזונתי ההשוואתי המפורטת בנספח ח בטבלה ח-1, חלים דרישות ותנאים אלה:

(1) המזונות שביניהם נערכת ההשוואה⁽¹³⁾ של הטיעונים יהיו גרסות שונות של אותו מזון או מזונות דומים במהותם וישתייכו לאותה קטגוריה של מזונות.

• המוצרים שביניהם נערכת השוואה אמורים לכן להיות מזונות המשתייכים לקבוצה של מזונות הדומים במונחי תכולה תזונתית.

• קבוצות מזון מסוימות רחבות מכדי להיחשב קטגוריה של מזונות לעניין יישום הדרישה שלעיל, והשוואות מסוימות עלולות להיות לא נכונות.

לדוגמה, קטגוריית המזונות "מוצרי חלב" רחבה מדי, ומאפשרת השוואה שאינה הולמת בין תכולת שומן של גבינה לעומת תכולת שומן של חלב. לכן, בדוגמה זו, רק קטגוריות מזון כגון "חלב" או "גבינות רכות" נחשבות "קטגוריות" לשם יישום הדרישה שלעיל.

• מזונות דומים במונחי תכולה תזונתית כוללת יכולים להיות חלופות לצריכה. כך למשל מרגרינה יכולה להיות חלופה לחמאה. לכן, המושג של קטגוריית מזון צריך להביא בחשבון את אירוע הצריכה או/וגם את סיבת הצריכה. צרכנים עשויים להיות מעוניינים בהשוואה בין מוצרים מסוימים לבין החלופות שלהם. במקרים כאלה, כדי שלא להטעות את הצרכן ותוך התייחסות לסעיפי משנה (2) ו-(4) (ב) שלהלן, נדרש זיהוי מפורש של מזון הייחוס (המזון שאליו משווים את המזון נשוא הטיעון התזונתי הכמותי ההשוואתי).

• מזון/מזונות הייחוס נמכרים בישראל באופן שוטף.

(2) המזונות שביניהם נערכת ההשוואה יהיו מזוהים בבירור בשמות המזונות ובמהותם.

(3) (א) הרכב מזונות הייחוס, מבחינת כמות הרכיב התזונתי שבהם, לא יהיה כזה המאפשר למזונות אלה לשאת טיעון תזונתי המתייחס לרכיב התזונתי שלגביו נטען הטיעון התזונתי.

(ב) מזון שתקן ישראלי החל עליו מאפשר מיון ליותר ממין אחד, לפי רמת אחד הרכיבים התזונתיים, וסימון על פי המיון שלעיל – לא יסומן בטיעון תזונתי כמותי השוואתי.

(4) תסומן הצהרה על מידת הפרש הכמותי. המידע הנדרש בהצהרה, כמפורט להלן, יסומן בצמוד לטיעון התזונתי ההשוואתי, באותיות המודגשות בהדגש אחיד שגודלן לא יקטן משני שלישים (2/3) של גודל אותיות סימון הטיעון התזונתי ההשוואתי, אך לא פחות מגודל אותיות/ספרות סימון הרכיבים.

ההצהרה תכלול את המידע שלהלן:

(א) מידת הפרש הכמותי, מבוטאת באחוזים או בשבר.

(ב) פירוט המזונות שאליהם מושווה המזון באופן שיאפשר לצרכנים לזהותם בנקל.

(ג) מידע לגבי ערך תזונתי של מזונות הייחוס

בידי יצרן או/וגם יבואן או/וגם המשווק של מזון המסומן בטיעון תזונתי השוואתי, יהיה מידע ספציפי לגבי אופן קביעת הערך התזונתי (של הרכיב התזונתי נשוא הטיעון), המהווה ערך הייחוס, של מזונות הייחוס שאליהם מושווה המזון המסומן כמפורט לעיל. מידע זה יימסר, על פי דרישה, לצרכנים ולנציגי הרגולטור הרלוונטי.

(13) לרבות מזונות של יצרנים אחרים.

12.3.3. טיעונים תזונתיים כמותיים מרמזים (Implied Nutrient Content Claims)

הסדרת הטיפול בטיעונים תזונתיים כמותיים מרמזים מטרתה להביא ליצירת מסרים עקביים עבור הצרכן בנוגע לתכולת רכיבי התזונה, ולכן טיעונים אלה אסורים בסימון אלא אם מתקיימים התנאים כמפורט להלן:

(א) הטיעון התזונתי הכמותי המרמז בא מיד לפני טיעון תזונתי כמותי⁽¹⁴⁾ הנקוב בטבלה ח-1, או מיד אחריו, וללא חציצה של אלמנט גרפי כלשהו ביניהם.

(ב) הטיעון התזונתי הכמותי המרמז אינו משנה את מהותו של הטיעון התזונתי הכמותי אשר בא מיד לפניו או מיד אחריו. מילים כגון "אולטרה", "מאוד", "אקסטרה", "פלוס", "לפחות", "פחות מ-" נחשבות מילים המשנות את מהות הטיעון התזונתי.

(ג) הטיעון התזונתי הכמותי המרמז והטיעון התזונתי הכמותי שבא מיד לפניו או מיד אחריו יהיו באותו גודל אותיות, באותו הצבע ובאותו ההדגש.

(ד) אין לסמן טיעון תזונתי כמותי מרמז אשר אין בעבורו טיעון תזונתי כמותי מקביל.

13. הוראות אחסון, הובלה ושימוש

13.1. הוראות אחסון והובלה

הוראות אחסון והובלה ייכללו בסימון כאשר עמידה בהן נדרשת על פי האמור בסעיפים 10.2, 10.4 שלעיל, כגון:

13.1.1. מזון מקורר לטמפרטורה נמוכה מ- $^{\circ}\text{C} (+8)$, או שהוקפא;

13.1.2. מזון שמטבעו מחייב תנאים מוגדרים, למשל: "להחזיק במקום יבש", "קריר", "מוצל", "לא להקפיא שנית לאחר ההפשרה".

13.2. הוראות שימוש

13.2.1. הוראות לשימוש, להכנה, לחימום או/וגם בישול, לרבות הוראות שחזור, אם נדרש, ייכללו בסימון המוצר להבטחת צריכה נאותה של המזון.

13.2.2. מוצרים שבשולו למחצה והם נראים מוכנים לאכילה, יש לפרט בהוראות השימוש שלהם את אופן ההכנה ואת תנאי ההכנה לפני הצריכה.

14. כשרות

14.1. כל מזון המסומן במילה "כשר", יסומן כדיון⁽¹⁵⁾ וגם בשם נותן ההכשר ומקום יישובו, או בסימן רשום בארץ של נותן ההכשר.

14.2. מומלץ להוסיף למילה "כשר" את המילים: "לפסח", "הופרשן תרומות ומעשרות", "נקי מחשש ערלה ורבעי", "לא משנת שמיטה" וכדומה - הכול לפי מהות העניין ובאחריות נותן ההכשר.

14.3. מוצרי בשר, לרבות בשר עוף, שאינם ממין כשר, מוצרי דגים ומוצרים המופקים מדגים שאינם ממין כשר - יסומנו במילים "לא ממין כשר".

⁽¹⁴⁾ ראו נספח ח בו מובאות דוגמות לטיעונים תזונתיים כמותיים מרמזים והטיעונים התזונתיים הכמותיים המתאימים.

⁽¹⁵⁾ ראו חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983.

14.4. גודל האותיות המסמנות את המילה "כשר", לא יהיה קטן מהגודל המינימלי של אותיות שם המזון כנקוב בטבלה 1. גודל האותיות המסמנות את שם נותן ההכשר ומקום יישובו, לא יהיה קטן מהגודל המינימלי של אותיות שם היצרן כנקוב בטבלה 1.

14.5. מוצרים דומים המיוצרים על ידי יצרן אחד, שעל חלק מהם יש סימון כשרות כמצוין בסעיפים 14.1 ו-14.2 שלעיל ועל החלק האחר אין סימון כזה, יהיו שונים בצורת סימונם באופן בולט לעין. דרישה זו אינה חלה על מוצרים המסומנים במילים "כשר לפסח".

15. סימון מזון ארוז מראש שאינו מיועד למכירה קמעונית

15.1. מזון לייצור תעשייתי (לרבות אריזה מחדש)

15.1.1. תווית של מזון לייצור תעשייתי תסומן בפרטים שלהלן:

- שם המזון, כמפורט בסעיף 5;
- סימן המזהה את האצווה.

15.1.2. תוספי מזון יסומנו כנקוב בסעיף 15.1.1 לעיל, ונוסף על כך כנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר תוספי מזון.

15.1.3. נוסף על סימון כמפורט בסעיפים 15.1.1, 15.1.2 לעיל, המזון ילווה במפרט הכולל את יתר דרישות סימון החובה של תקן זה.

15.1.4. כל דרישות הסימון של מזון לייצור תעשייתי הנועד למכירה בצובר יסומנו על גבי מפרט שילווה את המזון.

היצרן יציג מפרט של המזון על פי דרישת הרשות המוסמכת⁽¹⁶⁾.
הערה:

למרות האמור בסעיף 4.10, מותר ששפת הסימון של מזון לייצור תעשייתי (לרבות אריזה מחדש) לא תהיה בעברית, אלא בשפה מוסכמת בין הספק ליצרן.

15.2. מזון באריזה סיטונית

15.2.1. על אריזה סיטונית יסומנו הפרטים שלהלן:

- שם המזון, כמפורט בסעיף 5;
- שם היצרן, היבואן ומענו, כמפורט בסעיפים 6 ו-7;
- תכולה, כמפורט בסעיף 8;
- הוראות אחסון, הובלה ושימוש כמפורט בסעיף 13;
- רכיבים, כמפורט בסעיפים 9.1 ו-9.4;
- תאריך, כמפורט בסעיף 10.

15.2.2. אין חובה לסמן אריזה סיטונית בפרטי הסימון הנדרשים בתקן זה (סעיף 15.2.1 לעיל), אם התקיימו שני התנאים האלה יחד:

15.2.2.1. יחידות האריזה סומנו בכל פרטי הסימון הנדרשים בתקן זה.

15.2.2.2. האריזה הסיטונית שקופה ומאפשרת לקרוא בבירור את פרטי הסימון שעל יחידות האריזה.

15.3. מזון הנארז מראש בנקודת מכירה

תווית של מזון הנארז מראש בנקודת המכירה ומוצע בה למכירה לצרכן תכלול את הפרטים שלהלן:

- שם המזון;
- שם היצרן המקורי של המזון;

(16) הרשות המוסמכת - שירות המזון הארצי, שירותי בריאות הציבור, משרד הבריאות.

- שם וסימן מזהה של נקודת המכירה ;
- תאריך אריזה ותאריך תפוגה.

16. סימון המילה "טרי", על נטיותיה ונגזרותיה, וצירופי מילים המכילים אותה

מילת התיאור "טרי", על נטיותיה ונגזרותיה, או צירוף מילים המכיל אותה (להלן: המילה "טרי") יסומנו כמפורט להלן:

הערה:

- הדרישות שבסעיף זה אינן חלות על סימון המילה "טרי" בעבור בשר ומוצרים.
בעבור בשר ומוצרים תסומן המילה "טרי" כמפורט בפקודת בריאות הציבור (מזון) (נוסח חדש), התשמ"ג-1983.
- האותיות יסומנו בהדגשה זהה, וגודלן יהיה זהה ואינו גדול מגודל אותיות סימון שם המוצר.
 - מזון יסומן במילת התיאור "טרי" עקב תכונתו כבלתי מעובד, אם הוא מזון גולמי וכן אם לא הוקפא או נחשף לעיבוד תרמי או תהליך שימור כלשהו.
 - למרות האמור לעיל, אפשר לסמן מזון במילה "טרי" גם אם עבר תהליך (אחד או יותר) מהתהליכים שלהלן:
 - (א) הוספת שעווה או ציפויים מאושרים ;
 - (ב) שימוש בחומרי הדברה מאושרים - לאחר האסיף ;
 - (ג) שטיפה של פירות וירקות בחומרים העומדים באמות המידה שנקבעו על ידי הרשות המוסמכת ;
 - (ד) הקרנת מוצרים גולמיים בקרינה מייננת שאינה גדולה ממנת קרינה של 1 קילוגריי(17) ;
 - (ה) קירור או צינון, בתנאי שמתקיימות כל דרישות סעיף זה ;
 - (ו) פסטור לסוגיו של חלב המשוק בצינון ;
 - (ז) אריזה באטמוספירה מוסגלת⁽⁴⁾ ואריזה באטמוספירה מבוקרת⁽⁴⁾.

(17) ראו תקנות בריאות הציבור (מזון) (שימור מצרכי מזון על ידי קרינה), התשמ"ה-1985, או כל דין אחר שיבוא במקומו.

נספח א - תקנים ישראליים שחלה עליהם הקביעה בדבר חיוב קיום דרישות תקן זה

(ראו סעיף 1) (נורמטיבי)

- א-1.** למרות הכתוב בסעיף 1 בדבר חיוב קיום דרישות תקן זה במקרים של סתירה בין דרישות תקן זה לבין דרישות הסימון שבתקן מיוחד החל על מזון מסוים, או לבין דרישות הסימון שבתקן קבוצתי החל על קבוצת מזונות מסוימת, אין חיוב זה ישים לגבי סעיפים מסוימים הנקובים להלן בעבור תקנים מסוימים הנקובים בטבלה א-1 שלהלן.
- א-2.** לא פורטו סעיפים בעבור תקן הנקוב בטבלה א-1 שלהלן - חלה לגביו הקביעה לעניין חיוב קיום דרישות תקן זה.

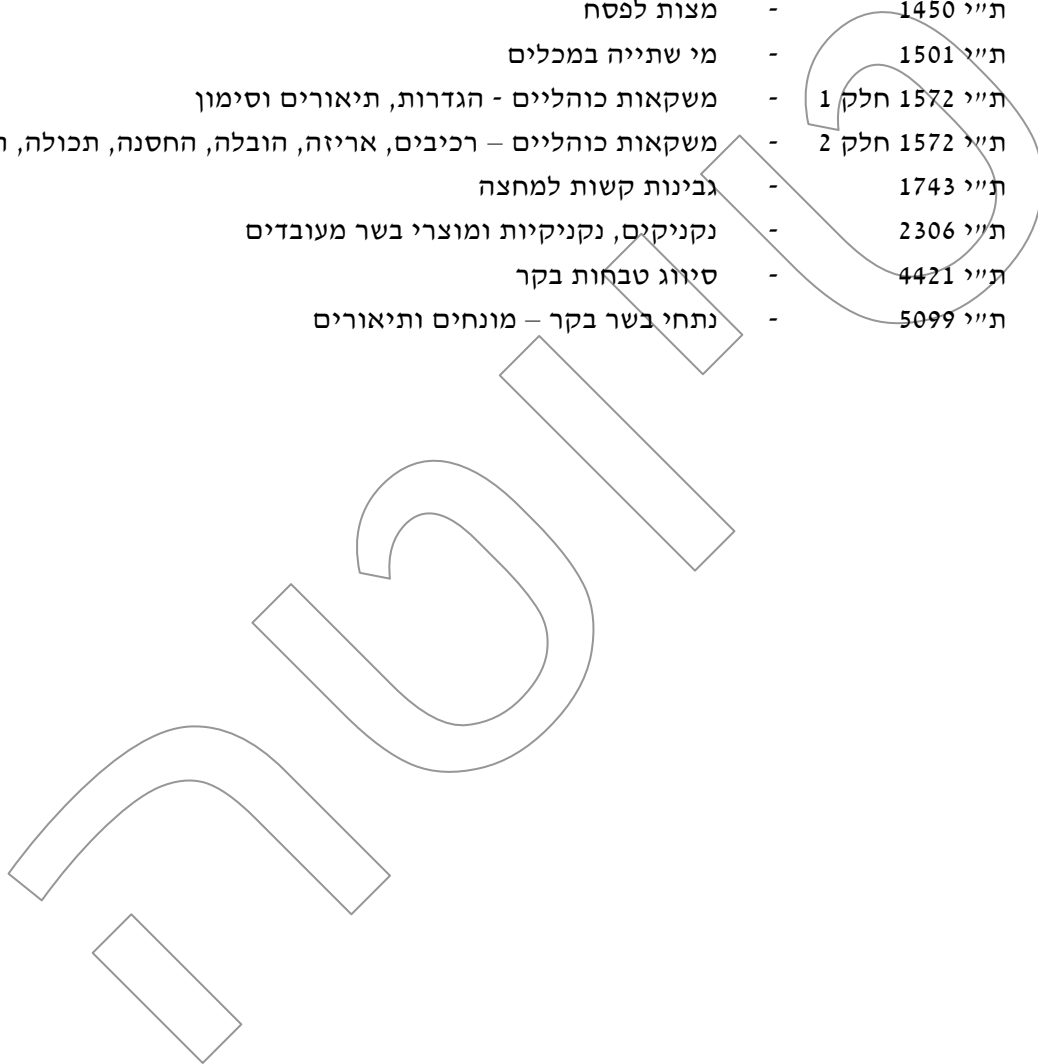
טבלה א-1 - תקנים ישראליים שחלה עליהם הקביעה בדבר חיוב קיום דרישות תקן זה (ראו סעיף 1)

<u>שם התקן</u>	<u>מס' התקן</u>
ריבות, מרמלדות, קרישים, קונפיטורות ופובידל	ת"י 34
שוקולד	ת"י 36
חלבת שומשומין	ת"י 38
מיץ עגבניות מרוכז	ת"י 41
קמח חיטה	ת"י 46
מיצי פירות ותרכיזיהם	ת"י 52
בסיסים להכנת משקאות	ת"י 54
חלב פרה גולמי	ת"י 55
שימורי אפונה ירוקה	ת"י 56
שימורי ירקות כבושים, או מוחמצים בחומץ או בחומצות מאכל	ת"י 58
שמנים אתריים מפרי-הדר	ת"י 111
פלחי אשכוליות משומרים על-ידי טיפול בחום	ת"י 112
פלחי תפוזים משומרים על-ידי טיפול בחום	ת"י 113
גבינות לבנות רכות	ת"י 115
שימורי פירות וירקות	ת"י 143
שימורי אפונה ירוקה וגזר	ת"י 147
שמן זית	ת"י 191
שמני מאכל צמחיים	ת"י 216
שימורי שעועית בתרמילים	ת"י 229
שמנת מתוקה	ת"י 237
שמנת חמוצה	ת"י 244
מוצר פסטה: מקרוני, ספגטי, אטריות, ורמיצ'לי, לזניה ופתיתים	ת"י 262
חלב פרה לשתיה	ת"י 284
מוצרי חלב מותססים	ת"י 285
שימורי דגים בשמן	ת"י 291
שימורי דגים ברוטב עגבניות	ת"י 301
חמאה	ת"י 323
מוצרי גלידה, קרחונים ותערובות להכנתם: דרישות למוצר	ת"י 327 חלק 1

<u>שם התקן</u>	<u>מס' התקן</u>
מוצרי גלידה, קרחונים ותערובות להכנתם : בקרת איכות במפעלים	ת"י 327 חלק 2
עמילן למאכל	ת"י 331
שימורי דגים : דגים מעושנים או דגים בטעם מעושן	ת"י 338
סוכר	ת"י 356
מיץ עגבניות	ת"י 357
מי סודה	ת"י 358
מרגרינה וממרחים אחרים של תחליבי מים בשמן	ת"י 370
דבש ומוצרי דבש	ת"י 373
מרקים יבשים	ת"י 387
שימורי בשר בקר	ת"י 389
שימורי שעועית לבנה ברוטב עגבניות	ת"י 394
בירה	ת"י 407
פלפל שחור ופלפל לבן	ת"י 408
מלח למזון : נתרן כלורי	ת"י 411
רסק תפוחים	ת"י 423
שימורי במיה ברוטב עגבניות	ת"י 424
מיונית ותחליבים אחרים של שמן במים המשמשים כממרחים או כרטבים	ת"י 431
שימורי גזר	ת"י 440
שימורי פירות (לפתנים)	ת"י 441
סירופ גלוקוז	ת"י 443
פפריקה טחונה	ת"י 468
חרדל וממרח חרדל	ת"י 476
שימורי אספרגוס	ת"י 486
קטשופ	ת"י 524
טחינה מזרעי שומשומין	ת"י 642
אבקת קקאו	ת"י 650
שימורי פטריות תרבותיות	ת"י 655
שימורי פטריות בר	ת"י 671
ירקות מיובשים	ת"י 701
שימורי תירס	ת"י 705
פלחי פרי הדר מעורבים (תפוזים ואשכוליות) משומרים על-ידי טיפול בחום	ת"י 718
שימורי סרדינים בשמן	ת"י 729
מוצרי עגבניות	ת"י 730
שימורי דגים : טונה, בוניטו וטונה קטנה	ת"י 746 חלק 1
שימורי דגים : קוליאס (מקרל) או טרכון	ת"י 746 חלק 2
ממרחים מתוקים על בסיס שומני	ת"י 760
נקטר פירות	ת"י 776
שימורי דגים : קרפיון במתכונת מסורתית (געפילטע פיש)	ת"י 841
חמאת קקאו	ת"י 871

<u>שם התקן</u>	<u>מס' התקן</u>
פירות וירקות מוקפאים : כללי	ת"י 877
תירס מוקפא	ת"י 908
קפה נמס	ת"י 909
גזר מוקפא	ת"י 920
מוצרי פירות וירקות המשומרים בחומרים משמרים	ת"י 926
אפונה מוקפאת	ת"י 939
סרדינים טריים	ת"י 976
שעועית מוקפאת	ת"י 979
פלפל מתוק מוקפא	ת"י 991
מרציפן ומוצריו	ת"י 1006
ברוקולי מוקפא	ת"י 1036
משקאות לא-כוהליים	ת"י 1071
כרובית מוקפאת	ת"י 1074
פירות מיובשים : צימוקים	ת"י 1075
שימורי בשר בקר או כבש עם תוספות מן הצומח	ת"י 1085
קפה קלוי	ת"י 1103
תכולה אחידה של מוצרי מזון ארוזים מראש : כללי	ת"י 1118 חלק 0
פירות מיובשים : שזיפים	ת"י 1130
ירקות מוקפאים מעורבים	ת"י 1131
לציטין מסחרי למזון	ת"י 1151
אבקות להכנת רפרפת (פודינג) וקריש	ת"י 1152
חומץ	ת"י 1160
חומצה אצטית מדוללת למזון	ת"י 1162
מוצרי מאפה עמידים : ביסקוויטים, עוגיות וקרקרים	ת"י 1181 חלק 1
בשר טחון ומוצרי בשר טחון	ת"י 1188
שימורי אפונה מיובשת בתמיסת מלח	ת"י 1193
רצועות תפוחי אדמה מטוגנות ומוקפאות	ת"י 1203
שימורי סלרי (כרפס)	ת"י 1204
אורז מעובד	ת"י 1208
לחם	ת"י 1241
תה	ת"י 1246
אבקות להכנת משקאות בטעם פירות ובטעמים אחרים	ת"י 1248
פירות מיובשים : תמרים	ת"י 1251
מחית פרי	ת"י 1253
סלטים מחומרים צמחיים המשומרים בהחסנה בקירור בתוספת חומר משמר או בלעדיו	ת"י 1254
פירות מיובשים או פירות מיובשים למחצה : כללי	ת"י 1295
ממתקים : סוכריות קשות, סוכריות טופי וסוכריות דחוסות	ת"י 1307
תרד מוקפא	ת"י 1310
פירות מיובשים : תאנים	ת"י 1312

<u>שם התקן</u>	<u>מס' התקן</u>
יין	ת"י 1318
פירורים ממוצרי מאפה	ת"י 1325
צמקאו: הגדרות, רכיבים וסימון	ת"י 1351
תבלינים מעורבים ואבקות או תערובות אחרות לתיבול מזון	ת"י 1359
גבינות מלוחות	ת"י 1361
צמחים מיובשים להכנת משקה בחליטה	ת"י 1384
שמרים לאפייה	ת"י 1426
מצות לפסח	ת"י 1450
מי שתייה במכלים	ת"י 1501
משקאות כוהליים - הגדרות, תיאורים וסימון	ת"י 1572 חלק 1
משקאות כוהליים – רכיבים, אריזה, הובלה, החסנה, תכולה, הרכב ושיטות בדיקה	ת"י 1572 חלק 2
גבינות קשות למחצה	ת"י 1743
נקניקים, נקניקיות ומוצרי בשר מעובדים	ת"י 2306
סיווג טבחות בקר	ת"י 4421
נתחי בשר בקר – מונחים ותיאורים	ת"י 5099

נספח ב - סימון מוצר מזון בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל

(נורמטיבי)

סימון מזון, כולו או רכיבים שלו, בכינוי "טבעי", על הטיותיו ונגזרותיו, או בכינוי שקיל לו, יהיה בכפוף למפורט להלן. עצם ציון הכינוי "טבעי" אין משמעותו שאפשר לייחס סגולות תזונתיות מיוחדות למוצר. בנספח ב(1) (למידע בלבד) מובאים הנחיות והסברים לעניין הכינוי "טבעי" וסימון מזון בו.

ב-1. סימון מוצר מזון כולו בכינוי "טבעי"

מותר לסמן בכינוי "טבעי", ללא מילים נלוות, מזון יחיד או מקטע שלו, שאינו תערובת של מזונות, שאין בו תוספת רכיבים ושלא עבר תהליכים⁽¹⁸⁾ שונים מאלה המפורטים להלן:

- איזור;
- אריזה;
- גיוש (ללא שינוי כימי וללא תוספת כימית);
- גירוס, סילוק עצמות (ללא ריסוק מכני של העצם);
- גירור;
- הבחלה⁽¹⁹⁾;
- הבשלה⁽¹⁹⁾ (ללא תוספת כימיקלים);
- הגבנה (ללא תוספת כימיקלים);
- המגון;
- הפרדה (לרבות ניפוי, הצללה, סרכוז, שפייה, מיצוי, סינון, הפרדת קליפות, קינוב);
- הפתתה;
- הצללה;
- הקטנת גודל (לרבות גירור, גריסה, חיתוך, טחינה, קיצוץ, ריסוק);
- הקפאה;
- השריה;
- הפשרה;
- התכה;
- התפחה;
- חיבוץ;
- חיתוך;
- טחינה;
- טיפול בגזים אינרטיים (פחמן דו-חמצני, אריזה באטמוספירה של חנקן);
- טיפול בגזים רעילים (ללא שינוי כימי);
- טיפול תרמי (לרבות אפייה, חליטה, הרתחה, שימור בעיקור, בישול, טיגון, טיפול בגלי מיקרו, פסטור, עיקור, פרבולינג⁽²⁰⁾, קלייה);
- ייבוש (לרבות אלמום, ייבוש בספיגה, אידוי, ייבוש בהקפאה);

(18) לשמות התהליכים הנקובים בסעיף זה, ראו רשימת מונחים בסוף התקן.

(19) תוך שימוש במיקרוואורגניזמים.

(20) פרבולינג (שם תהליך זה מובא לעיל בתעתיק העברי שלו) – parboiling.

- ישנון ;
- כבישה ;
- מיזוג של מזון יחיד, או חלק ממזון יחיד, ממקורות שונים ;
- ניקוי⁽¹⁹⁾ ;
- סילוק הנבט ;
- סילוק הקליפה (ללא תוספת כימיקלים) ;
- סילוק השומן (ללא שינוי כימי) ;
- סינון⁽¹⁹⁾ ;
- ספיחה
- סרכוז ;
- עיצוב צורה ;
- עישון (ללא הוספה ישירה של כימיקלים) ;
- ערבול ;
- עשנון ;
- פירוק אנזימתי ;
- פיתות ;
- קילוף ;
- קירור ;
- קיצוץ ;
- צינון ;
- ריכוז (ללא שינוי כימי) ;
- ריסוק ;
- שיחול ;
- שחזור במים ;
- תסיסה⁽¹⁹⁾.

ב-2. סימון רכיבי מזון בכינוי "טבעי"

סימון רכיבי מזון בכינוי "טבעי" (ראו סעיף המשנה 9.1.4 לעיל) או בכינוי שקיל יהיה כמפורט להלן :

ב-2.1. הגדרת "רכיב טבעי" :

רכיב טבעי - רכיב שהופק ממזון שמותר לכנותו בכינוי "טבעי" כמפורט בסעיף ב-1 לעיל, תוך שימוש בתהליכי ייצור מאלה שצוינו בסעיף ב-1, ולעתים תוך שימוש גם בתהליך מיצוי⁽⁴⁾ או שחזור⁽⁴⁾ או זיכוד⁽⁴⁾ או המסה⁽⁴⁾ או תחלוב⁽⁴⁾ (ללא הוספת כימיקלים סינתטיים), ובלבד שבתהליך ההפקה לא עבר הרכיב שינוי כימי כלשהו.

ב-2.2. מוצר מזון שיוצר על ידי ערבוב של שני "רכיבים טבעיים" (כמוגדר בסעיף המשנה ב-2.1, לעיל) או יותר ושאינו מכיל רכיבים שאינם "רכיבים טבעיים", מותר לסמנו בכינוי "מרכיבים טבעיים" או "רכיבים טבעיים", אבל אסור לסמנו כמוצר מזון "טבעי".

ב-2.3. מזון המכיל רכיב כלשהו שאינו "רכיב טבעי" (לדוגמה : חומר טעם וריח מלאכותי), אסור לסמנו בכינוי "טבעי" או בכינויים "מרכיבים טבעיים" או "רכיבים טבעיים" או "100% רכיבים/מרכיבים טבעיים" או כינויים בעלי משמעות דומה, אבל מותר לציין, ברשימת הרכיבים שלו בלבד, את המילה "טבעי" לכל רכיב שהוא "רכיב טבעי".

נספח ב(1) – הנחיות והסברים לעניין הכינוי "טבעי" וסימון מזון בו⁽²¹⁾

(למידע בלבד)

ב(1)-1. טבע, טבעי

הכינויים "טבע", "טבעי" וכינויים כיוצא באלה הם כינויים שמשתמשים בהם לעתים קרובות באופן שגוי בתיווי ובפרסומות. צרכנים עלולים להעריך מזונות המתוארים בכינוי "טבעי" כמזונות בעלי ערך גבוה יותר ממזונות שאינם מתוארים כך. אין לתאר כ"טבעיים" מזונות או רכיבים של מזונות אשר נחשפו לתהליכים אשר שינו במידה ניכרת את מצבם הפיזיקלי או הכימי או הביולוגי המקורי. שינויים כאלה כוללים גם סילוק קפאין.

- אין מצפים שמזון טבעי או רכיב של מזון טבעי יכילו, או הכילו בעבר, ויטמין, רכיב תזונה מינרלי, רכיב טעם וריח מלאכותי או תוסף מזון אשר הוספו אליהם.
- ממזון טבעי או מרכיב של מזון טבעי, לא הורחק כל רכיב או שונה משמעותית, למעט ההרחקה של מים.

מספר תוספי מזון, ויטמינים ותוספי תזונה מינרליים ניתנים להפקה ממקורות טבעיים. ניתן להתייחס לכמה מהתוספות האלה כרכיבים טבעיים, ובמקרה כזה ניתן לטעון שהמזון מכיל "רכיבים טבעיים".

ב(1)-2. מילות תיאור לחומרי טעם וריח

(א) חומרים המקנים טעם וריח שהופקו ממקור צמחי או מן החי, ניתן לטעון לגביהם שהם "טבעיים". כמו כן, כל תוסף, כגון משמרים וממסים המוספים להכנה⁽⁴⁾ של חומר טעם וריח כדי להעניק תוצא טכנולוגי לחומר הטעם והריח בלבד, אינו משנה את המצב ה"טבעי" של חומר הטעם או הריח עצמו. יחד עם זאת, הוספת התוסף לחומרי טעם וריח, כמפורט לעיל, כן משנה את תכונת הטבעיות של המזון שאליו הוספו חומרי הטעם והריח, אף שאין חובה להצהיר עליה כעל רכיב על תווית המזון. כלומר, לא ניתן לטעון ביחס למזונות כאלה את הטיעון "מכיל רק רכיבים טבעיים" או טיעונים דומים (כגון, "100% רכיבים טבעיים").

(ב) נוסף על כך, ניתן להשתמש בחומצות, בסיסים, מלחים וממתקים כדי להקנות את הטעמים חמוץ, מר, מלוח ומתוק בשילוב עם חומרי טעם וריח טבעיים. חומרים אלה אינם משנים את תכונת ה"טבעיות" של חומרי הטעם והריח עצמם. לדוגמה, חומצה ציטרית אינה חומר טעם וריח אבל פעילה רק כמווסת חומציות בעת שימוש משותף עם חומרי טעם וריח טבעיים. יש לשים לב לכך, שבעוד שאת חומר הטעם וריח ניתן עדיין לכנות "טבעי", המזונות שלהם מוסיפים את הכנות⁽⁴⁾ חומרי הטעם והריח מושפעים מן החומצות, הבסיסים, המלחים או הממתקים. לכן, רשימת הרכיבים של מזונות כאלה חייבת לציין חומצות, בסיסים, מלחים או ממתקים קיימים כמפורט בתקן זה.

(21) נספח זה מבוסס על חלקו הרלוונטי של המסמך [1] (ראו ביבליוגרפיה).

נספח ג - ציון וכינוי של רכיבים ברשימת הרכיבים

(נורמטיבי)

חלק א – הנחיות ספציפיות בנוגע לציון רכיבים בסדר יורד לפי משקלם

#	קטגוריית הרכיב	הנחיה בעניין ציון לפי משקל
1	מים שהוספו	יצוינו על פי משקלם במוצר המוגמר. כמות המים שנוספה כרכיב במזון תחושב על ידי הפחתת המשקל הכולל של הרכיבים האחרים מהמשקל הכולל של המוצר המוגמר. אין חובה להביא כמות זו בחשבון אם היא אינה גדולה מ- 5% ממשקל המוצר המוגמר.
2	רכיבים המשמשים במצב מרוכז או מיובש ואשר שוחזרו בזמן הייצור	יצוינו ברשימה לפי סדר משקלם כפי שנרשם לפני תהליך ריכוזם או ייבושם.
3	רכיבים המשמשים במזונות מרוכזים או מיובשים המיועדים לשחזור על ידי תוספת מים	יצוינו ברשימה לפי סדר שיעורם היחסי במוצר המשוחזר, בתנאי שרשימת הרכיבים מלווה במילים מקדימות כגון 'רכיבי המוצר המשוחזר', או 'רכיבי המוצר המוכן לשימוש'.
4	פירות, ירקות או פטריות, שאינם רכיב עיקרי מבחינת משקל, ושמשמשים בשיעורים יחסיים העשויים להשתנות בתערובת כרכיבי מזון	ניתן לקבץ אותם ברשימת הרכיבים בכינוי 'פירות', 'ירקות', או 'פטריות' ואחריו התיאור 'ביחסים משתנים', ומיד אחר כך תובא רשימת הפירות, הירקות או הפטריות שהמוצר מכיל. במקרים קאלה, התערובת תיכלל ברשימת הרכיבים לפי סעיף 9.1.1 בתקן זה, על בסיס המשקל הכולל של הפירות, הירקות או הפטריות שהמוצר מכיל.
5	תערובות של תבלינים או עשבי תיבול, שאף אחד מרכיביהם אינו רכיב עיקרי במידה ניכרת מבחינת משקלו היחסי	ניתן לצייןם בסדר פנימי שונה, בתנאי שרשימת רכיבים זו מלווה במילים כגון 'ביחסים משתנים' המתייחסות באופן מפורש רק לתערובות של תבלינים או עשבי תיבול, כמצוין לעיל.
6	רכיבים המהווים פחות מ-2% מהמוצר המוגמר	ניתן לצייןם בסדר שונה אחרי הרכיבים האחרים.
7	רכיבים דומים או שניתן להמירם זה בזה, ואשר סביר שהשימוש בהם בייצור או בהכנה של מזון לא ישנו את הרכבו, טבעו או ערכו הנתפס, ובתנאי שהם מהווים פחות מ-2% מהמוצר המוגמר	ניתן לצייןם ברשימת הרכיבים באמצעות המילים 'מכיל... או/וגם...', כאשר המוצר המוגמר מכיל לפחות אחד מתוך שני רכיבים לכל היותר. הנחיה זו אינה חלה על תוספי מזון או על רכיבים הכלולים ברשימה שבחלק ג של נספח זה.

חלק ב – כינוי רכיבים מסוימים בשם של קטגוריה במקום בשם ספציפי

רכיבים השייכים לאחת מקטגוריות המזון המפורטות להלן ומהווים רכיבים של מזון אחר חיוב כינויים הוא רק לגבי כינוי הקטגוריה, כמפורט בטבלה שלהלן.

#	הגדרת קטגוריית המזון	הכינוי
1	שמנים מזוקקים, למעט שמן זית	'שמן', יחד עם התיאור 'מן הצומח' או 'מן החי', או ציון ספציפי של מקור צמחי או מקור מן החי. הביטוי 'מוקשה במלואו' או 'מוקשה בחלקו', לפי המקרה, יתלווה לציון של שמן מוקשה.
2	שומנים מזוקקים	'שומן', יחד עם התיאור 'מן הצומח' או 'מן החי', או ציון ספציפי של מקור צמחי או מקור מן החי. הביטוי 'מוקשה במלואו' או 'מוקשה בחלקו', לפי המקרה, יתלווה לציון של שמן מוקשה.
3	תערובות של קמח שהתקבלו משני זני דגנים או יותר	'קמח', ואחריו רשימת הדגנים שמהם הופק, בסדר יורד לפי משקל
4	עמילנים, ועמילנים שעובדו באמצעים פיזיקליים או באמצעות אנזימים	'עמילן'
5	כל מיני הדגים, כאשר הדג מהווה רכיב של מזון אחר ובתנאי שהשם והייצוג של המזון האחר אינם מתייחסים למין ספציפי של דגים	'דג'
6	כל סוגי הגבינות, כאשר הגבינה מהווה רכיב של מזון אחר ובתנאי שהשם והייצוג של המזון האחר אינם מתייחסים למין ספציפי של גבינה	'גבינה'
7	כל התבלינים שמשקלם אינו גדול מ- 2% ממשקל המזון	'תבלין/תבלינים' או 'תערובת תבלינים'
8	כל עשבי התיבול או חלקים מעשבי תיבול שמשקלם אינו גדול מ- 2% ממשקל המזון	'עשבי תיבול' או 'תערובת עשבי תיבול'
9	כל המינים של תכשירי גומי המשמשים לייצור בסיס הגומי עבור גומי לעיסה	'בסיס גומי'
10	כל מיני הדגנים האפויים והמפוררים	'פירורים' או 'פירורי מאפה' או 'צנימים', לפי העניין
11	כל סוגי הסוכרוז	'סוכר'
12	דקסטרוז אלמימי או דקסטרוז מונו-הידראט	'דקסטרוז'
13	סירופ גלוקוז וסירופ גלוקוז אלמימי	'סירופ גלוקוז'
14	כל סוגי חלבון החלב (קזאינים, קזאינטים וכן חלבונים של מי חלב) ותערובות שלהם	'חלבוני חלב'
15	חמאת קקאו כבושה או מזוקקת	'חמאת קקאו'
16	כל מיני היין כמוגדר בתקן הישראלי ת"י 1318	'יין'
17	כל מיני המוצרים הנכללים בהגדרה של 'בשר מגורם'. כל מיני המוצרים הנכללים בהגדרה של 'בשר מגורם' והשם/שמות של מין בעלי החיים שממנו התקבל	'בשר מגורם' והשם/שמות של מין בעלי החיים שממנו התקבל

חלק ג – כינוי של רכיבים מסוימים בשם הקטגוריה שלהם ואחריו שמם הספציפי או מספר ה-EC שלהם

- א. תוספי מזון ואנזימים, למעט אלה שסעיף 9.3.2 של תקן זה מפנה אליהם, השייכים לאחת הקטגוריות הנקובות ב"רשימת שמות קבוצות תוספי מזון בהתאם למטרה טכנולוגית" בתוספת השנייה לתקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001 – יסומנו ברשימת הרכיבים כנקוב בתקנות אלה.
- ב. הכינוי 'עמילן מעובד' יהיה מלווה תמיד בציון המקור הצמחי הספציפי שלו.

חלק ד – כינוי חומרי טעם וריח ברשימת הרכיבים

1. חומרי טעם וריח יכוננו בביטוי 'חומרי טעם וריח' או בשם או תיאור ספציפיים יותר של חומר הטעם וריח.
2. כינוי או/וגם קפאין המשמשים כחומרי טעם וריח בייצור מזון או בהכנת מזון יצוינו בשם ברשימת הרכיבים, מיד אחרי המונח 'חומרי טעם וריח'.
3. ניתן להשתמש במילה 'טבעי' רק לחומרי טעם וריח העומדים בדרישות לעניין סימון מוצר מזון בכינוי "טבעי" או בכינוי שקיל כמפורט בנספח ב לתקן זה.
4. אם שמו של חומר הטעם וריח מכיל התייחסות לכך שמקור החומרים הכלולים בו הוא צמחי או מן החי, אין להשתמש במילה 'טבעי', אלא אם כן המרכיב של חומר הטעם וריח בודד באמצעות תהליכים פיזיקליים מתאימים, תהליכים אנזימטיים או מיקרוביולוגיים, או תהליכי הכנת מזון מסורתיים, אך ורק, או כמעט אך ורק, מהמזון או מקור הטעם וריח שאליהם מתייחסים.

חלק ה – כינוי רכיבים מרוכבים⁽²²⁾

1. מותר לכלול רכיב מרוכב ברשימת הרכיבים, בציון שם המזון שלו, במיקום המתאים למשקלו הכולל, ומיד אחריו תסומן בסוגריים רשימת רכיביו.
2. אין חובה לציין את רשימת הרכיבים של רכיבים מרוכבים:
 - (א) כאשר הרכיב המרוכב מוגדר בדין או בתקן, ובתנאי שהרכיב המרוכב מהווה פחות מ-2% מהמוצר המוגמר; ואולם הנחיה זו אינה חלה על תוספי מזון בכפוף לסעיפים 9.3.1-9.3.4 של תקן זה; או
 - (ב) עבור רכיבים מרוכבים המורכבים מתערובות של תבלינים או/וגם צמחי תבלין המהווים פחות מ-2% מהמוצר המוגמר, למעט תוספי מזון בכפוף לסעיפים 9.3.1-9.3.4 של תקן זה; או
 - (ג) כאשר הרכיב המרוכב הוא מזון שעבורו אין חובה לציין רשימת רכיבים בהתאם לדין או לתקן.

(22) ראו הגדרה 3.38 "רכיב מרוכב" בסעיף ההגדרות.

נספח ד – הנחיות טכניות לסימון כמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים

(נורמטיבי)

ד-1. סימון הכמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים לפי סעיף 9.4 של תקן זה אינו נדרש במקרים האלה:

ד-1.1. עבור רכיב או קטגוריית רכיבים

- ד-1.1.1. כשהמשקל המסונן שלהם מסומן כנדרש בתקן זה או בתקן מיוחד;
- ד-1.1.2. כשסימון הכמות שלהם נדרש על פי כל דין;
- ד-1.1.3. כשנעשה בהם שימוש בכמויות קטנות למטרות הענקת טעם וריח;
- ד-1.1.4. כאשר למרות סימון שמם בשם המזון, בחירת הצרכן במזון אינה מושפעת מכמותם (מפני שהשוני בכמות אינו חיוני לאפיון המזון או להבחנה בינו לבין מזון דומה);
- ד-1.1.5. במקרה שתקן או דין מציינים במפורש ובמדויק את הכמות של הרכיב או של קטגוריית הרכיבים, בלי לדרוש דרישת סימון לגביהם.

ד-1.2. עבור רכיב בתוך קטגוריית רכיבים

- ד-1.2.1. כשקטגוריית הרכיבים היא פירות, ירקות או פטריות – כאשר הכמות (במשקל) של כל רכיב בנפרד אינה גדולה במידה ניכרת מהכמות של כל אחד מהרכיבים האחרים, כאשר השימוש ברכיבי הקטגוריה הוא ביחסים העשויים להשתנות, וכאשר משתמשים בהם בתערובת;
- ד-1.2.2. כשקטגוריית הרכיבים היא צמחי תבלין או תבלינים – כאשר הכמות (במשקל) של כל רכיב בנפרד אינה גדולה במידה ניכרת מהכמות של כל אחד מהרכיבים האחרים.

ד-2. סימון הכמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים לפי סעיפים 9.4.1.1 ו-9.4.1.2 אינו נדרש במקרים האלה:

- ד-2.1. כאשר רכיב או קטגוריית רכיבים מסומנים בסימון: 'עם ממתקים' או 'עם סוכרים' וממתיקים), אם סימון זה נלווה לשם המזון;
- ד-2.2. כאשר הרכיב הוא ויטמין או מינרל, אם הוא סומן כנדרש בתקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי).

ד-3. סימון הכמות של רכיב או של קטגוריית רכיבים יהיה כמפורט להלן:

- ד-3.1. באחוזים לפי המתכון המבטא את כמות הרכיב או הרכיבים בעת הכנסתם לתהליך הייצור;
- ד-3.2. כחלק משם המזון, או מיד אחרי שם המזון ובצמוד לו, או ברשימת הרכיבים בסמוך לרכיב או לקטגוריית הרכיבים שאליהם הסימון מתייחס.
הערה:

כאשר סימון הכמות מסומן מיד אחרי שם המזון (ואינו חלק משם המזון), גודל האותיות והספרות של סימון הכמות יהיה לא פחות משני שלישים של גודל אותיות שם המזון ולא יותר מגודל אותיות שם המזון.

4-4. סימון הכמות של רכיב או של קטגוריית רכיבים יהיה כנדרש בסעיף ד-3 שלעיל, למעט כמפורט להלן:

4.1-4. כאשר בעקבות טיפול תרמי או טיפול אחר יש איבוד רטיבות במזון, תסומן הכמות באחוזים המבטאים את כמות הרכיבים שהוכנסו לתהליך הייצור ביחס לכמותם במזון המוגמר. אם כמות זו (באחוזים) או הכמות הכוללת של כל הרכיבים המצוינים בסימון עולה על 100%, לא תסומן כמות זו ובמקומה תסומן כמות המבוססת על משקל הרכיבים ששימשו להכנת 100 גרם של מזון מוגמר (ראו נספח ה, סעיף ה-5, שבו מובאות דוגמות לחישוב הערך באחוזים של כמות רכיב לצורך סימונה):

הערה:

בכל מקרה הערך באחוזים של כמות הרכיב המסומנת לא יהיה גדול מ-100.

4.2-4. כמות הרכיבים הנדיפים תבוטא על פי יחס משקלי במזון המוגמר;

4.3-4. ניתן לסמן את כמות הרכיבים המרוכזים או המיובשים שנעשה בהם שימוש ואשר עברו שחזור במהלך הייצור על פי יחס המשקלי המתועד לפני ריכוזם או ייבושם, ובלבד שהרכיבים יסומנו באופן נאות ורכיב משוחזר יתואר בסימון.

4.4-4. במקרה של מזונות מרוכזים או מיובשים האמורים לעבור שחזור על ידי הוספת מים, ניתן לסמן את כמות הרכיבים על פי יחס המשקלי במוצר המשוחזר.

נספח ה⁽²³⁾ - הנחיות כלליות ליישום דרישות לסימון כמות של רכיבים

או של קטגוריית רכיבים

(למידע בלבד)

ה-1. הערות מקדימות

ה-1.1. נספח זה מביא הנחיות כלליות ליישום הדרישות שבסעיף 9.4 ובנספח ד לסימון כמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים (להלן: ספ"ר) בסימון מזון ארוז מראש, והוא משמש מדריך לסימון כמות של רכיבים או של קטגוריית רכיבים.

ה-1.2. הדוגמות בנספח זה מובאות להמחשה בלבד.

ה-2. חלות

ה-2.1. דרישת ספ"ר חלה על כל המזונות, לרבות משקאות, שתקן זה חל על סימונם, המכילים יותר מרכיב אחד.

ה-2.2. דרישת ספ"ר חלה גם על מזונות שאין חלה עליהם חובת סימון רשימת רכיבים; עבור מזונות אלה סימון הכמות של הרכיבים יהיה חלק משם המזון או בצמוד לשם המזון, אלא אם רשימת רכיבים מסומנת בסימון קשות על גבי תווית הסימון. במקרה זה ניתן לסמן את הכמות ברשימת הרכיבים. אין חובת ספ"ר על מזון המורכב מרכיב אחד בלבד (כגון: חלב, דבש).

ה-2.3. דרישת ספ"ר אינה חלה על מרכיבים⁽⁴⁾ הנמצאים במזון באופן טבעי ואשר לא הוספו למוצר כרכיבים⁽⁴⁾ [לדוגמה: קפאין (בקפה) או ויטמינים ומינרלים (במיצי פירות)].

הערה:

במיץ פירות (כהגדרתו בתקן הישראלי ת"י 52) מפרי יחיד – אין חובת ספ"ר.

⁽²³⁾ נספח זה מבוסס על מסמך [2], ועל מסמך [3] (ראו ביבליוגרפיה).

ה-3. הנחיות לסעיף 9.4.1 – המקרים שבהם נדרש ספ"ר

סעיף 9.4.1.1

"כאשר הרכיב או קטגוריית הרכיבים מסומנים בשם המזון, או כאשר הם מתקשרים בדרך כלל לשם המזון בעיני הצרכן;"

ה-3.1. ספ"ר נדרש במקרים אלה:

א. כאשר הרכיב מסומן בשם המזון

(כגון: פיצה עם פטריות וזיתים, יוגורט עם תות, מוס⁽²⁴⁾ סלמון, גלידת שוקולד)

הערה:

במקרים אלה תסומן הכמות של הרכיבים המסומנים בדוגמות שלעיל בקו תחתי (דרישת ספ"ר חלה עליהם), גם אם כמותם קטנה.

או:

ב. כאשר קטגוריית הרכיבים מסומנת בשם המזון

[כגון: פשטידת ירקות, "אצבעות" דגים, עוגת אגוזים, "ברד" (water ice) פירות או עוגת פירות (fruit pie)]

הערה:

במקרים אלה תחול דרישת ספ"ר רק על הכמות הכוללת של הקטגוריות (ירקות, דגים, אגוזים, פירות) המסומנות בדוגמות שלעיל בקו תחתי, גם אם כמותם קטנה.

קטגוריית רכיבים היא זו:

- המונח הגנרי שתקן זה, ת"י 1145, או אגם תקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001 מאפשרים להשתמש בו כשם קבוצתי עבור רכיבים (ברשימת הרכיבים); וגם
 - מונחים גנריים דומים כלשהם, אשר גם אם אין הם מותרים לשימוש כשמות קבוצתיים של רכיבים ברשימות רכיבים, נעשה בהם שימוש לגיטימי או שימוש נהוג כחלק משם המזון.
- ייתכן שיהיו מזונות ששמותיהם מתייחסים לרכיבים שלמעשה אינם נכללים במזון (כגון: קרם קרקר). במקרה זה, דרישת ספ"ר אינה חלה.

הערה: מספר מוצרי המזון העשויים להשתייך לקטגוריה זו מוגבל ביותר.

כאשר שם המזון כולל רכיב מרוכב⁽⁴⁾ (כגון ביסקוויטים⁽²⁵⁾ עם מילוי קרם), יסומן האחוז של הרכיב המורכב. כאשר שם המזון כולל גם רכיב של הרכיב המורכב (כגון: ביסקוויטים עם מילוי קרם אגוזים), יסומן גם האחוז שלו.

ה-3.2. ספ"ר נדרש גם עבור מזונות שרכיביהם או הקטגוריה של רכיביהם מזוהים, בדרך כלל, על ידי הצרכן

עם שם המזון. הדבר עשוי לקרות כאשר המזון מתואר באמצעות השם המקובל שלו, ללא שמות תיאוריים נוספים. כדי להחליט אילו רכיבים עשויים להתקשר, בדרך כלל, למזון המזוהה באמצעות השם המקובל שלו בלבד, כדאי לחשוב איזה שם תיאורי יכול להתאים למזון, אילו היה נדרש שם כזה. במקרה זה תחול דרישת ספ"ר על הרכיבים העיקריים או על הרכיבים בעלי הערך⁽⁴⁾ אשר זוהו, ובלבד

(24) על פי קביעת האקדמיה ללשון העברית, המונח העברי המקביל למונח האנגלי mousse הוא: קציפה.

(25) על פי קביעת האקדמיה ללשון העברית, המונח העברי המקביל למונח האנגלי biscuit הוא: מרקוץ.

שרכיבים אלה אינם מתאימים לקריטריונים לפטור מדרישת ספ"ר. אין לפרש הנחיה זו כאילו כל שם מזון מזוהה תמיד עם רכיב ספציפי, וכפועל יוצא יש לסמן ספ"ר עבור רכיב זה. לדוגמה, אין צורך לסמן את כמות התפוחים ששימשו להכנת המשקה "סיידר" (cider) (מיץ תפוחים). באופן דומה, הנחיה זו אינה מחייבת באופן אוטומטי את סימון כמות מיץ הענבים במשקה כמו תירוש, ואת כמות הבשר בעבור "ham" (בשר חזיר מעושן).

דוגמות:	המזון	דוגמה של שם תיאורי	ספ"ר עבור
סלט מטבוחה	סלט מבושל ומאודה המכיל בין היתר עגבניות ופלפל	עגבניות	
חמין	תבשיל בשר עם תוספות	בשר	
שניצל	בשר מצופה בציפוי כלשהו	בשר	
מרק מינסטרונה	מרק ירקות עשיר	ירקות	
קטשופ	תרכיז עגבניות עם תבלינים	עגבניות	
מדגני תירס (קורן פלקס)	דגני בוקר מתירס	תירס	
"צילי קון קרנה" ("Chilli con carne")	בשר בקר טחון עם שעועית אדומה (kidney beans), עגבניות, פלפל, בצל ו[תבלין] צילי	בשר בקר טחון	
קסולה (Cassoulet)	מאכל המבוסס על שעועית ירוקה (haricot beans), נקניקיות וחתיכות בשר	בשר	
מרק גולש (Gulaschsuppe)	מרק עם בשר בקר, בצל ופפריקה	בשר בקר	
נקניקיות עוף	נקניקיות מבשר עוף	בשר עוף (וללא בשר מגוון וללא שומן עוף מוסף)	

סעיף 9.4.1.2
 "כאשר הרכיב או קטגוריית הרכיבים מודגשים באמצעות מילים או תמונות או תיאור גרפי אחר (לדוגמה: איור);"

ה-3.3. דרישה זו חלה באופן מיוחד במקרים אלה:

- (א) כאשר רכיב כלשהו מסומן בהבלטה על גבי תווית הסימון, ולא בשם המזון, לדוגמה במידע כגון:
- "עם עוף"
 - "עשוי עם חמאה"
 - "עם מילוי קרם"
- או מסומן בגודל שונה, בצבע שונה או/וגם בסגנון שונה של כיתוב, במטרה להפנות את תשומת הלב לרכיבים מסוימים המצוינים במקום אחר על גבי התווית, ולא בשם המזון.
- (ב) כאשר נעשה שימוש בייצוג תמונתי כדי להדגיש רכיב אחד או יותר, שנבחרו מתוך כלל הרכיבים, לדוגמה:
- תבשיל⁽⁴⁾ דגים ותמונה או איור של מבחר מצומצם בלבד מבין רכיבי הדגים.
- (ג) כאשר רכיב כלשהו מודגש באמצעות ייצוג חזותי⁽⁴⁾ המרמז על מוצאו של הרכיב, לדוגמה: דמות או איור של פרה, להדגשת רכיבי חלב ומוצרי: חלב, חמאה.

- אין חובה להתאים לדרישה זו הנוגעת לרכיבים מודגשים, במקרים כגון אלה:
- כאשר מוצגת תמונה של המזון כפי שהוא מוצע למכירה או כאשר ייצוג תמונתי של המזון מובא בצורת "הצעת הגשה"⁽²⁶⁾, ובלבד שטיבו של הייצוג התמונתי ברור ואינו מדגיש בדרך אחרת כלשהי את המזון המוצע למכירה או/וגם רכיב כלשהו מרכיביו;
 - כאשר התמונה מציגה את כל רכיבי המזון, בלא להדגיש רכיב מיוחד כלשהו (כגון תמונה המציגה את כל הירקות שנעשה בהם שימוש במרק);
 - במקרה של תערובת מזונות, כאשר הייצוג התמונתי מראה כיצד יש להכין את המוצר בהתאם להוראות.

9.4.1.3 סעיף

"כאשר הרכיב או קטגוריית הרכיבים חיוניים לאפיונו של המזון ולצורך הבחנה בינו לבין מזונות אחרים שמראם או השמות שסומנו בהם עלולים לגרום קשיים בהבחנה ביניהם."

- ה-3.4. דרישה זו מיועדת לתת מענה לדרישות הצרכנים, כאשר הרכב של מזונות מסוימים כפוף לדרישות מאסדרות (רגולטוריות), או/וגם כאשר הצרכנים מזהים שמות מסוימים עם הרכב ספציפי. תחום המזונות שדרישה זו עשויה לחול עליו קטן ביותר, שכן הנחיה זו מיועדת לחול על מזונות שההרכב של כל אחד מהם יכול להיות שונה, ושיחד עם זאת הם משווקים בדרך כלל תוך שימוש בשם מזון זהה. דוגמות למזונות כאלה:
- מיונית ותחליבים אחרים של שמן במים המשמשים כממרחים או כרטבים;
 - מרציפן.

- ה-3.5. דרישת סף"ר חלה במקרה זה רק אם מתקיימים שני התנאים גם יחד, כמפורט להלן:
- הרכיב או קטגוריית הרכיבים חיוניים
 - לאפיון המזון,

וגם

- להבחנה בין המזון לבין מזונות אחרים שהוא יכול להיות מזוהה אתם בטעות בשל שמו או מראהו.

ה-4. הנחיות לנספח ד

ה-4.1. המקרים שבהם סף"ר אינו נדרש

נספח ד, סעיף ד-1.1.1

[עבור רכיב או קטגוריית רכיבים]

"כשהמשקל המסונן שלהם מסומן כנדרש בתקן זה או בתקן מיוחד";

- ה-4.1.1. בסעיף 8.2 של תקן זה, ת"י 1145, נדרש כי "התכולה של מזון מוצק הנתון בתווך נוזלי, גם אם התווך קפוא, תסומן ביחידות משקל: תכולה נקייה וגם תכולה לאחר סינון. בסימון של התכולה לאחר הסינון יהיו המילים "משקל לאחר סינון" ... תכולה נקייה (משקל נקי) היא התכולה (משקל)

(26) לדוגמה, תמונה של מזון המציגה את המזון יחד עם מזונות אחרים שניתן להגיש כתוספת למזון או כמאכל הנלווה לו.

של המזון והתווך הנוזלי שהוא נתון בו, ותכולה (משקל) לאחר סינון היא התכולה הנקייה (משקל נקי) פחות התכולה (המשקל) של התווך הנוזלי.

ה-4.1.2. ה"תווך הנוזלי" המאוזכר בסעיף 8.2 של תקן זה, ת"י 1145, משמעו תווך נוזלי, לרבות תווך נוזלי בצורת תערובת וכן תווך נוזלי קפוא או תווך נוזלי בהקפאה מהירה, כמפורט להלן:

- מים;
- תמלחת (brine);
- חומץ;
- מיצי פירות או ירקות, כאשר נעשה שימוש בפירות או בירקות משומרים;
- תמיסות מימיות של מלחים, חומצות מאכל, סוכרים או חומרים ממתקים אחרים;
- שמן.

ה-4.1.3. מזון כלשהו שעל גבי תווית הסימון המוצמדת אליו מסומן "משקל לאחר סינון" וגם משקל נקי, בהתאם לסעיף 8.2 של תקן זה, פטור מדרישת סימון נפרד של סף"ר, שכן ניתן לחשב את כמות הרכיבים או את כמות קטגוריית הרכיבים על פי ערכי המשקל המסומנים. דוגמות: טונה בתמלחת, טונה/סרדינים בשמן, פרוסות אננס בסירופ סוכר.

ה-4.1.4. הפטור שבסעיף ה-4.1.3 לעיל אינו חל לגבי מזונות המכילים תערובת של רכיבים – כאשר מסומן השם של רכיב אחד או יותר בשם המזון או כאשר רכיב אחד או יותר מודגש בדרך אחרת כלשהי; במקרה זה, לא ניתן לחשב את הכמות של כל אחד מהרכיבים על פי ערכי המשקל המסומנים. יחד עם זאת, דרישת סף"ר אינה חלה לגבי פירות או ירקות - כאשר המשקל של כל רכיב בנפרד אינו שונה במידה ניכרת מהמשקל של כל אחד מהרכיבים האחרים (ראו סעיף ה-4.1.12 שלהלן לפירוט היוצאים מן הכלל, שדרישת סף"ר אינה עליהם).

נספח ד, סעיף ד-1.1.2

[עבור רכיב או קטגוריית רכיבים]

"כשסימון הכמות שלהם נדרש על פי כל דין";

ה-4.1.5. סף"ר נפרד אינו נדרש לפי תקן זה אם יש דין (חוקים, תקנות, צווים, תקנים מחייבים) הדורש לסמנו. יחד עם זאת, בנקטר וריבות, אם שם המזון כולל שמות של שני פירות או יותר, יסומן גם אחוז הרכיבים האלה.

דוגמות: ריבה מעורבת המיוצרת ממשמש ושזיפים

נספח ד, סעיף ד-1.1.3

[עבור רכיב או קטגוריית רכיבים]

"כשנעשה בהם שימוש בכמויות קטנות למטרות הענקת טעם וריח";

ה-4.1.6. פטור זה מדרישת סף"ר חל, בין שתווית הסימון כוללת ייצוגים תמונתיים ובין שהתווית אינה כוללת ייצוגים תמונתיים. התוויות יתאימו לדרישות תקן זה, ת"י 1145, בכל הנוגע לשימוש במונח "חומרי טעם וריח"⁽⁴⁾.

ה-4.1.7. פטור זה מדרישת סף ר אינו מוגבל רק ל"חומרי טעם וריח" כמוגדר בתקן זה, ת"י 1145, אלא חל על כל רכיב שהוא (או על כל קטגוריית רכיבים שהיא) שנעשה בו שימוש בכמות של כ-2% במשקל, או פחות, כדי להעניק למזון טעם וריח (כגון: שום, עשבי תיבול, תבלינים), והמחושב על פי המתכון, בעת הוספתו, למעט נשאים⁽⁴⁾ וממקלים⁽⁴⁾.
דוגמות למזון שהוספו לו חומרי טעם וריח: לחם שום, תבשיל אורז עם שבבי תיבול, פסטרמה עם דבש.

נספח ד, סעיף ד-1.1.4

[עבור רכיב או קטגוריית רכיבים]

"כאשר למרות סימון שמם בשם המזון, בחירת הצרכן במזון אינה מושפעת מכמותם (מפני שהשוני בכמות אינו חיוני לאפיון המזון או להבחנה בינו לבין מזון דומה);"

ה-4.1.8. דרישה זו מאפשרת פטור מדרישת סף ר כאשר הכמות של רכיב הנכלל בשם המזון אינה משפיעה על החלטת הצרכן לרכוש את המזון.

ה-4.1.9. פטור זה חל אך ורק בנסיבות המתוארות לעיל, כאשר שם הרכיב נכלל בשם המזון. פטור זה חל גם כאשר הכיתוב המשמש לסימון שם המזון חוזר על עצמו ומוצג באופן זהה על צדדים שונים של האריזה. פטור זה אינו חל אם שם הרכיב מודגש, ובמיוחד כאשר שם הרכיב מוצג בנפרד, שלא כחלק משם המזון, במסגרת מידע המפנה את תשומת לב הצרכן להימצאות הרכיב במזון.

ה-4.1.10. רשימה חלקית של מזונות שפטור זה חל עליהם:

- ויסקי על בסיס לתת⁽⁴⁾ /ויסקי;
 - ליקרים ומשקאות כוהליים על בסיס פירות;
 - לחם שיפון (הנאפה מקמח שיפון בלבד).
- פטור זה יכול לחול, כמובן, גם על מזונות אחרים.

נספח ד, סעיף ד-1.1.5

[עבור רכיב או קטגוריית רכיבים]

"במקרה שתקן או דין מציינים במפורש ובמדויק את הכמות של הרכיב או של קטגוריית הרכיבים בלי לדרוש דרישת סימון לגביהם;"

ה-4.1.11. דרישה המחייבת כמות מינימלית של רכיב אינה מהווה בסיס לפטור מדרישת סף ר, מאחר שנדרש ציון כמות "במפורש ובמדויק" (אין הכוונה לטווח ערכים, לערך מינימום או לערך מקסימום).

נספח ד, סעיף ד-1.2.1

[עבור רכיב בתוך קטגוריית רכיבים]

"כשקטגוריית הרכיבים היא פירות, ירקות או פטריות - כאשר הכמות (במשקל) של כל רכיב בנפרד אינה גדולה במידה ניכרת מהכמות של כל אחד מהרכיבים האחרים, כאשר השימוש ברכיבי הקטגוריה הוא ביחסים העשויים להשתנות, וכאשר משתמשים בהם בתערובת;"

נספח ד, סעיף ד-1.2.2

[עבור רכיב בתוך קטגוריית רכיבים]

"כשקטגוריית הרכיבים היא צמחי תבלין או תבלינים – כאשר הכמות (במשקל) של כל רכיב בנפרד אינה גדולה במידה ניכרת מהכמות של כל אחד מהרכיבים האחרים."

ה-4.1.12. סף"ר אינו נדרש עבור מזונות שהם תערובות כמפורט להלן, או שהם מכילים תערובות כמפורט להלן:

- תערובות של פירות או ירקות, או
 - תערובות של תבלינים או עשבי תיבול.
- כאשר המשקל של כל רכיב בנפרד אינו שונה במידה ניכרת מהמשקל של כל אחד מהרכיבים האחרים.

ה-4.2. אופן סימון הסף"ר

נספח ד, סעיף ד-3.1

[סימון הכמות]

" באחוזים לפי המתכון המבטא את כמות הרכיב או הרכיבים בעת הכנסתם לתהליך הייצור; "

ה-4.2.1. הכמות המסומנת של רכיב מחושבת על פי המתכון, בעת הוספת הרכיבים, כלומר, בשיטה זהה לזו המשמשת לקביעת סדר הצגת הרכיבים ברשימת הרכיבים⁽²⁷⁾.

ה-4.2.2. סף"ר יתייחס לרכיבים כפי שהם מסומנים ברשימת הרכיבים. רכיבים המסומנים, לדוגמה, במילים: "עוף", "חלב", "ביצים", "בננה", יכומתו כמזון גולמי או/וגם שלם, שכן שמות הרכיבים אינם מורים על עיבוד המזון, ולפיכך, מרמזים על שימוש במזון הבסיסי. רכיבים המסומנים בשמות המורים על כך שנעשה בהם שימוש שלא בצורתם הגולמית או/וגם השלמה, כגון "צלי עוף", "אבקת חלב", "פירות מסוכרים", יכומתו בצורה שבה נעשה בהם שימוש. ניתן להשלים סימונים של רכיבים מעובדים בסימונים מתאימים המתייחסים לרכיבים "גולמיים שווי ערך". הדבר יאפשר לצרכנים להשוות בין מזונות דומים שרכיביהם משמשים בהם בצורות שונות.

ה-4.2.3. תקן זה, ת"י 1145 (בסעיף 9.1.1 שלו) דורש לפרט ברשימת הרכיבים, בסדר תכולה יורד, גם מים שהוספו, על פי תכולתם היחסית במשקל המזון המוגמר. אין צורך לציין כרכיב ברשימת הרכיבים מים שהוספו⁽²⁸⁾, אם משקלם אינו גדול מ-5% ממשקל המזון המוגמר (נספח ג, חלק א, סעיף 1). יחד עם זאת, כדי לשמור על עקביות, יש להביא בחשבון הנחיה זו לצורך חישוב כמותי של רכיבים במזון שהוספו לו מים.

ה-4.2.4. הכמויות המסומנות על גבי תוויות מייצגות את הכמות הממוצעת של הרכיב או של קטגוריית הרכיבים המוזכרים. כמות ממוצעת משמעותה, הכמות של הרכיב או של קטגוריית הרכיבים המתקבלת כאשר פועלים לפי המתכון ובהתאם לתנאי ייצור נאותים (GMP), כאשר סטיות תקניות בתהליך הייצור מובאות בחשבון.

⁽²⁷⁾ במהדורה זו של ת"י 1145, נקבעים כמה יוצאים מן הכלל מעיקרון זה, במיוחד עבור מזון ורכיבים מרוכזים ומיובשים, ובהתאם לכך נקבעים פטורים הנוגעים לסף"ר.

⁽²⁸⁾ "מים שהוספו" – שהוספו למזון או שמותר להוסיפם לו.

ה-4.2.5. הספ"ר וסימון הרכיב ברשימת הרכיבים יתייחסו לאותו הרכיב.

לדוגמה, לגבי נקטר :

מקרה א: אם ברשימת הרכיבים מצוין הרכיב "רְקָז" - יהיה ספ"ר בעבור רכו ...

מקרה ב: אם ברשימת הרכיבים מצוין הרכיב "מיץ משוחזר מְרָקָז" - יהיה ספ"ר בעבור

מיץ משוחזר מרכז ...

אין לסמן ספ"ר עבור רכיב (שאליו מתייחס הספ"ר) שאינו אותו רכיב המצוין ברשימת הרכיבים.

ה-4.3. מיקום הספ"ר

נספח ד, סעיף ד-3.2

[סימון הכמות]

"כחלק משם המזון, או מיד אחרי שם המזון ובצמוד לו, או ברשימת הרכיבים בסמוך לרכיב או לקטגוריית הרכיבים שאליהם הסימון מתייחס".

ה-4.3.1. הספ"ר הנדרש ילווה את שם המזון או יופיע ברשימת הרכיבים. יחד עם זאת, לגבי קטגוריית מזון/רכיבים שאינה נכללת ברשימת "הגדרת קטגוריית המזון" לפי נספח ג, חלק ב, ושלא ניתן לסמנה בנפרד ברשימת הרכיבים – הספ"ר שלה ילווה את שם המזון.

ה-4.3.2. כאשר נדרש כי ספ"ר ילווה את שם המזון, אין דרישה נלווית כלשהי להצגת סימון זה על חזית האריזה או על התווית הראשית. לפיכך, ניתן להסתפק בהצגת המידע הנדרש כנלווה לשם המזון פעם אחת בלבד, במיקום הנוח ביותר, ובלבד שהמידע מוצג בהבלטה, קריא וברור (וראו הערה בסעיף ד-3.2 לגבי גודל האותיות והספרות של ספ"ר).

ה-4.4. סימון תזונתי

ספ"ר אינו יכול לבוא במקום סימון תזונתי.

ה-5. חישוב הערך⁽²⁹⁾ באחוזים של כמות רכיב לצורך ספ"ר

ערכי ספ"ר יעוגלו כמפורט להלן:

(א) ערכי ספ"ר יסומנו במרווחים של 0.1%-0.5% בתחום 0%-2%.

(ב) ערכי ספ"ר יסומנו במרווחים של 0.5%-1% בתחום של מעל 2% ועד 10%.

(ג) ערכי ספ"ר יסומנו במרווחים של 1% בתחום של מעל 10%. הערך המסומן יהיה האחוז השלם הקרוב ביותר לערך שלמעשה (לדוגמה: אם הערך למעשה הוא 22.4%, יהיה ערך הספ"ר המסומן - 22%. אם הערך למעשה הוא 22.6% יהיה ערך ספ"ר המסומן - 23%).

(29) דוגמות החישוב בסעיף זה מובאות כדי להדגים את אופן חישוב הספ"ר במקרים שונים.

ה-5.1. חישוב המבוסס על כמות הרכיב בעת הכנסתו לתהליך הייצור (ללא איבוד רטיבות ממים מוספים) השיטה: חילוק כמות הרכיב שהוכנס לתהליך הייצור בכמות הכללית של הרכיבים שהוכנסו לתהליך הייצור, והכפלת התוצאה ב-100.

דוגמה:

אפונה ותירס משומרים

רכיבים	משקל (ק"ג)
אפונה	50
תירס	38
מים	10
מלח	0.9
סוכר	1.1
סה"כ הרכיבים שהוכנסו לתהליך הייצור	100

כמות הרכיבים (אפונה ותירס), המבוטאת באחוזים, מחושבת כמפורט להלן:

אפונה: $(50/100) \times 100 = 50.0\%$

תירס: $(38/100) \times 100 = 38.0\%$

כאשר:

88 ק"ג - כמות האפונה והתירס שהוכנסו לתהליך הייצור;

100 ק"ג - הכמות הכללית של הרכיבים שהוכנסו לתהליך הייצור.

התוצאה שתסומן בסק"ר:

בסק"ר של אפונה - 50%;

בסק"ר של תירס - 38%.

ה-5.2. חישוב המבוסס על כמות הרכיב בעת הכנסתו לתהליך הייצור (עם איבוד רטיבות ממים מוספים) -

דוגמה א

השיטה: חילוק כמות הרכיב שהוכנס לתהליך הייצור בכמות הכללית של הרכיבים שהוכנסו לתהליך הייצור, והכפלת התוצאה ב-100. אם במסגרת המשקל הכולל של סך הרכיבים שהוכנסו לייצור נכללים גם מים מוספים, יש להפחית ממשקל כולל זה את משקל אותם הרכיבים (מים) המסולקים בעת הייצור.

דוגמה:

דגים מטוגנים בציפוי

רכיבים	משקל (ג')
דג	70
קמח	32
מים	8
סה"כ לפני טיגון	110
שמן שנספח בטיגון	7
סה"כ הרכיבים שהוכנסו לייצור	117
איבוד מים מהציפוי	-5
סה"כ (נטו) הרכיבים שהוכנסו לייצור	112

כמות הרכיב (דג), המבוטאת באחוזים, מחושבת כמפורט להלן:

$$(70/112) \times 100 = 62.5\%$$

כאשר:

70 ג' - כמות הדג שהוכנסה לתהליך הייצור

112 ג' - הכמות הכללית (נטו) של הרכיבים שהוכנסו לתהליך הייצור (117 ג' פחות 5 ג' איבוד מים מהציפוי).

התוצאה המעוגלת לערך השלם הקרוב ביותר היא הערך שיסומן בסק"ר (של דג) - 63%.

ה-5.3. חישוב המבוסס על כמות הרכיב בעת הכנסתו לתהליך הייצור (עם איבוד רטיבות ממים מוספים) -

דוגמה ב

סק"ר למזונות [כגון: עוגות, ביסקוויטים, פשטידות, בשר משומר (cured meat)] שהרכבם משתנה בבישול או בטיפול אחר ומתבטא באיבוד מים, מומלץ שיתבסס על כמות הרכיב המוכנס לייצור, והוא מבוטא כאחוז ממשקל המוצר הסופי.

לדוגמה, כמות החמאה של "עוגיות חמאה" תחושב כמפורט להלן:

דוגמה:

עוגיות חמאה

משקל (ג')	רכיבים
100	קמח
35	סוכר
50	חמאה
10	ביצים
195	סה"כ הרכיבים שהוכנסו לתהליך הייצור
169	משקל המוצר לאחר אפייה

כמות הרכיב (חמאה), המבוטאת באחוזים, מחושבת כמפורט להלן:

$$(50/169) \times 100 = 29.6\%$$

כאשר:

50 ג' - כמות החמאה שהוכנסה לתהליך הייצור

169 ג' - משקל המוצר הסופי

התוצאה המעוגלת לערך השלם הקרוב ביותר היא הערך שיסומן בסק"ר (של חמאה) - 30%.

נספח ו – עקרונות לסימון תאריכים⁽³⁰⁾

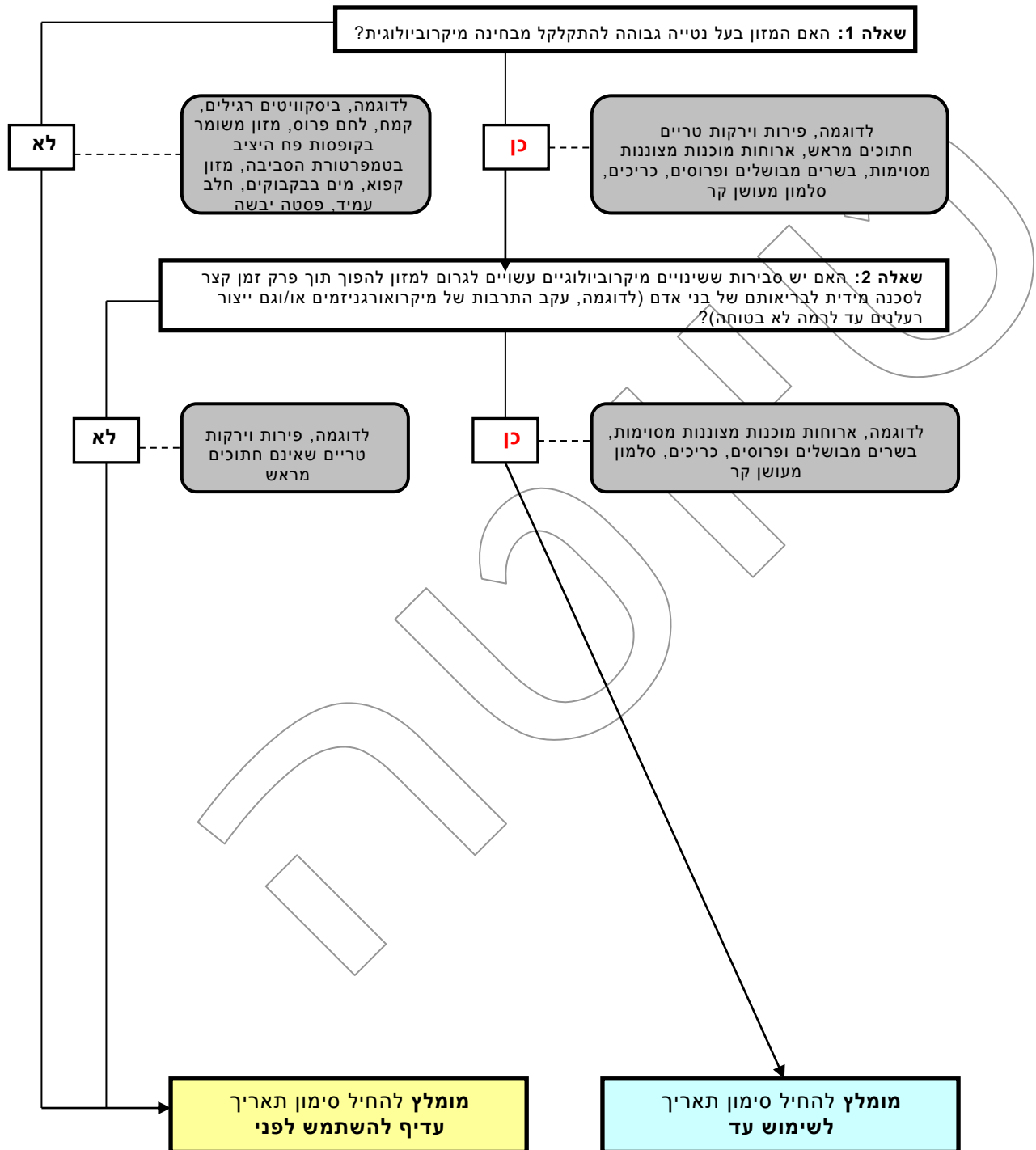
(למידע בלבד)

- 1-1. כללי**
- 1.1-1.** נספח זה מיועד לפרט הנחיות כלליות, המבוססות על עקרונות מפתח, תוך הדגשת הגורמים החשובים ביותר שיש להביא אותם בחשבון בעת החלת סימוני תאריכים.
- 1.2-1.** נספח זה אינו מיועד לפרט הנחיות מפורטות (צעד אחר צעד) לקביעת חיי המדף או סימוני תאריך הולמים או/וגם מתאימים לפי התקן; פעולות אלה הן באחריות הישות האחראית במקור לסימון המזון.
- 1.3-1.** יישום העקרונות עשוי להקל על יצרנים ועל כל מי שאחראי לסימון תאריכים על אריזת מזון, כאשר יש להחליט מהו סוג סימון התאריך שיש לסמן ("עדיף להשתמש לפני..." או "לשימוש עד...").
- 2-1. עקרונות**
- 2.1-1.** בעת קביעת סימוני תאריך, יש לזכור שתאריכי "לשימוש עד..." נוגעים לבטיחות המזון, ואילו תאריכי "עדיף להשתמש לפני..." נוגעים לאיכות המזון.
- 2.2-1.** סימון של תאריך "לשימוש עד..." הוא הנחיה לצרכנים שלא לצרוך את המוצר אחרי תאריך זה.
- 2.3-1.** סימון של תאריך "עדיף להשתמש לפני..." מתאים למזונות יציבים מבחינת חיי המדף שלהם, שהם בטוחים לצריכה, או למזונות שמתקלקלים אך אינם נעשים במהירות בלתי בטוחים לאכילה אחרי התאריך המסומן.
- 2.4-1.** בתרשימי הזרימה (ציורים 1, 2) מוצגת גישת יישום העקרונות תוך שימוש בטכניקת "עץ החלטות", והדגמה על מוצר ספציפי.
- 3-1. השיקולים להחלת תאריך "לשימוש עד..."**
- 3.1-1.** השיקול החשוב ביותר להחלת תאריך "לשימוש עד..." הוא האם יש למזון נטייה גבוהה להתקלקל מבחינה מיקרוביולוגית, ולכן סביר להניח שיהווה סכנה מיידיית לבריאותם של בני אדם לאחר התאריך הנקוב. חשוב לשים לב שעל שני הקריטריונים לחול (המזון נוטה להתקלקל, המזון עלול להוות סכנה לבריאות הצרכן).
- 3.2-1.** מזונות שיש לסמנם בתוויות המציינות תאריכי "לשימוש עד" הם אלה שיש לאחסנם בטמפרטורה נמוכה במטרה לשמור על בטיחותם ולאזן דווקא על איכותם. חיי המדף של מזונות אלה קצרים אחרי הייצור, וצריכתם אחרי התאריך המצוין כרוכה בסכנה להרעלת מזון. בדרך כלל מזונות אלה שייכים לקבוצה זו:
- מזונות שבטמפרטורת הסביבה או בטמפרטורות צינון עלולים לתמוך ביצירת רעלים או בהתרבות של פתוגנים עד לרמה העולה לגרום הרעלת מזון אם הם אינם מאוחסנים כהלכה;
- 4-1. גישת "עץ החלטות" ליישום העקרונות לקביעת סימוני תאריך**
- עץ החלטות שלהלן (ציור 1) מציג את עקרונות המפתח שיש להתחשב בהם בעת ההחלטה אילו סימוני תאריך להחיל. בהמשך (ציור 2), מובאת דוגמה להמחשה.

⁽³⁰⁾ נספח זה מבוסס על המסמך [4] (ראו ביבליוגרפיה).

גישת "עץ החלטות" המציגה את העקרונות לקביעת סימוני התאריך

הגישה מתווה נקודות עיקריות שיש להתחשב בהן בעת קבלת ההחלטה אילו סימוני תאריך יש להחיל. הדוגמה להמחשה בלבד. מומלץ כי עבור כל המזונות תבוצע הערכת סיכונים מבוססת HACCP⁽⁴⁾ בתהליך ההחלטה לגבי יישום סימוני התאריך. האחריות לקביעת סימוני התאריך היא של היצרן וזאת בהתבסס על הערכת המוצר הספציפי ותנאי ייצורו. במקרים מסוימים לא יהיה מתאים לסמן מוצר בסימון תאריך כמוצק בעץ החלטות שלהלן. לדוגמה, סימון תאריך של "לשימוש עד" מתאים לכריכים מסוימים (כגון כריך בשר מבושל), ואילו סימון תאריך של "עדיף להשתמש לפני" מתאים יותר לאחרים (כגון, כריך ריבה) בהתבסס על הערכת היצרן. כאשר הארגון (היצרן) חסר מומחיות לביצוע הולם של הערכת הסיכונים, מומלץ לפנות לקבלת ייעוץ של מומחים.

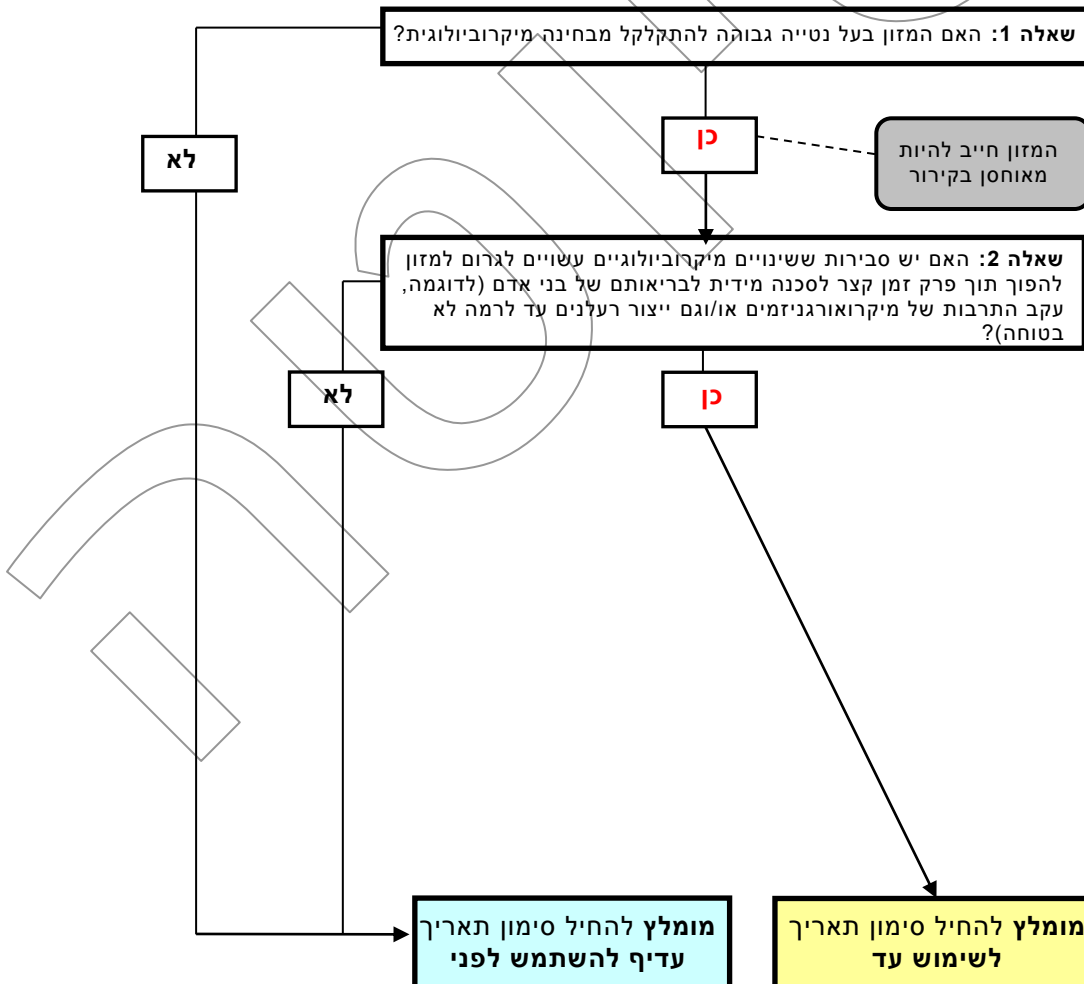
ציור 1 - טכניקת "עץ החלטות" לקביעת עקרונות סימוני התאריך

דוגמה מהתעשייה :

סלמון מעושן

יישום תהליך על פי עץ החלטות על סלמון מעושן קר

יצרן X מייצר סלמון מעושן קר הארוז באריזת ואקום. תהליך הייצור אינו כולל שלב של חימום המוצר בטמפרטורה של 90° צ' למשך 10 דקות. לכן, במקרה זה חל 'כלל חיי מדף של 10 ימים', אלא אם אופייני המוצר הם כאלה המקטינים את סיכוני החיידק קלוסטרדיים בוטולינים. במקרים שבהם מעניקים חיי מדף ארוכים יותר, על היצרן/עסק המזון להבטיח שמתכון המוצר ואופייניו הם כאלה המקטינים את הסיכונים שלעיל. עץ החלטות זה אינו מבטל את ההכרח של יצרנים/עסקי המזון לבצע הערכות סיכון מתאימות עבור המוצרים הספציפיים שלהם.

ציור 2 - דוגמה מהתעשייה - יישום טכניקת "עץ החלטות" לסימון תאריך סלמון מעושן קר

נספח ז – ערכי ייחוס לויטמינים ומינרלים
(נורמטיבי)

ערכי ייחוס (NRV)⁽³¹⁾ לצריכת ויטמינים ומינרלים

ז-1.

טבלה ז-1: ערכי ייחוס לצריכה יומית של ויטמינים ומינרלים

רכיב תזונתי	ערכי ייחוס לצריכת ויטמינים ומינרלים	יחידות לביטוי ערכי הרכיב התזונתי
1	2	3
ויטמין A	900	מק"ג (שווי-רטינול)
ויטמין D	15	מק"ג (כולקלציפרול)
ויטמין E	15	מ"ג (שווי-אלפא-טוקופרול)
ויטמין K	120	מק"ג
ויטמין C	90	מ"ג (חומצה-אסקורבית)
תיאמין	1.2	מ"ג
ריבופלאוין	1.3	מ"ג
ניקוטינאמיד	16	מ"ג (שווי-חומצה-ניקוטינית)
ויטמין B ₆	1.3	מ"ג
חומצה פולית	400	מק"ג
ויטמין B ₁₂	2.4	מק"ג
ביוטין	30	מק"ג
חומצה פנטותנית	5	מ"ג
אשלגן	4700	מ"ג
כלור	2300	מ"ג
סידן	1200	מ"ג
זרחן	700	מ"ג
מגנזיום	400	מ"ג
ברזל	18	מ"ג
אבץ	11	מ"ג
נחושת	0.9	מק"ג
מנגן	2.3	מ"ג
פלואור	4	מ"ג
סלניום	55	מק"ג
כרום	35	מק"ג
מוליבדן	45	מק"ג
יוד	150	מק"ג

⁽³¹⁾ NRV – Nutrient Reference Value

ז-2. כמות משמעותית של ויטמינים ומינרלים

כמות משמעותית של ויטמינים ומינרלים היא:

• לפחות 15% מערכי הייחוס לצריכה תזונתית יומית הנקובים בעמודה 2 בטבלה ז-1 שלעיל, המסופקת ע"י 100 ג' או 100 מ"ל עבור מוצרים שאינם משקאות,

• לפחות 7.5% מערכי הייחוס לצריכה תזונתית יומית הנקובים בעמודה 2 בטבלה ז-1 שלעיל, המסופקת ע"י 100 מ"ל עבור משקאות.

טיוטה לת"י 1145

נספח ז 2 - טיעונים תזונתיים

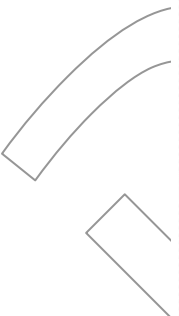
טבלה ז 2 - 1 : טיעונים תזונתיים: נוסח מותר, דרישות הרכב ותנאים מחייבים למזון לאפשר סימון הטיעונים

טבלה ז 2 - 1

תנאים מחייבים לגבי המזון	דרישות לגבי המזון/מים במילילים	נוסח טיעון תזונתי מותר (טקסט במראות)	רכיב תזונתי
<p>דרישות ותנאים כלליים החלים על טיעונים תזונתיים השוואתיים ראו סעיף 12.2.5.2 (ב)</p> <p>דרישות ותנאים כלליים החלים על טיעונים תזונתיים השוואתיים ראו סעיף 12.2.5.2 (ב)</p> <p>המזון עומד בדרישות לסימון הטיעון "מופחת קלוריות" המזון סומן בטיעון "מופחת קלוריות" הערך התנאים הנקובים לעיל הינם מצטברים. יש לעמוד בכל התנאים.</p>	<p>לכל הייתה 10 קק"ל (א) 42.5 ג - ל- 100 ג (מוצקים) או 5 קק"ל (א) 20 ג - ל- 100 מ"ל (נוזלים)</p> <p>לכל הייתה 40 קק"ל (א) 170 ג - ל- 100 ג (מוצקים) או 20 קק"ל (א) 80 ג - ל- 100 מ"ל (נוזלים)</p>	<p>"דל מאוד בקלוריות" "דל קלוריות"</p>	<p>אנרגיה^(י)</p>
<p>דרישות ותנאים כלליים החלים על טיעונים תזונתיים השוואתיים ראו סעיף 12.2.5.2 (ב)</p> <p>המזון עומד בדרישות לסימון הטיעון "מופחת קלוריות" המזון סומן בטיעון "מופחת קלוריות" הערך התנאים הנקובים לעיל הינם מצטברים. יש לעמוד בכל התנאים.</p>	<p>בוצעה הפחתה של לפחות 30% בערך הקלורי לעומת מזון דומה.</p> <p>בוצעה הפחתה של לפחות 30% בערך הקלורי לעומת מזון דומה</p>	<p>"מופחת קלוריות"</p> <p>"קל", "קלה", "ליליט" "light", "lite"</p>	<p>ויטמינים ומינרלים</p>
<p>מטען: הרכיב, נשוא הטיעון, הוסף למזון, בין אם המזון מכיל רכיב זה או חסר אותו. תנאים: רק ויטמינים ארוגים מינרלים המאוזנים בשם, בנספח NRV שלעיל, ושם ישותם הכימית או בהרכבם (תרכובתם הכימית). ב II annex של תקנות האיחוד האירופי Regulation (EC) No 1925/2006 על עדכוניהן.</p>	<p>המזון מכיל "כמות משמעותית" של הויטמינים/ארוגים המינרלים החלוינטים. "כמות משמעותית" כמשמעות המונה בנספח NRV לעיל.</p>	<p>"בתוספת..." (בהשלמת שם/שמות הרכיבים/החלוינטים): > שם ויטמין/שם מינרל > שמות ויטמינים/שמות מינרלים, > שמות ויטמינים ומינרלים < לפי העניין).</p>	

טבלה 2א – 1 (המשד)

תנאים מחייבים לגבי המזון	דרישות לגבי המזון/מים במיכלים	נוסח טיעון חזונית מותר (טקסט במרכאות)	רכיב חזונית
<p>מצב: המזון מכיל את הרכיב החזונית באופן טבעי</p>	<p>המזון מכיל "כמות משמעותית" של הויטמינים/או/וגם המינרלים הרלוונטיים. "כמות משמעותית" כמשמעות המונח בנספח NRV לעיל.</p>	<p>"מקור ל..." (בהשלמת שם/שמות הרכיבים הרלוונטיים: >שם ויטמין<, >שם מינרל< >שמות ויטמינים<, >שמות מינרלים<, >שמות ויטמינים ומינרלים< (לפי העניין).</p>	
<p>מצב: המזון מכיל את הרכיב החזונית באופן טבעי</p>	<p>המזון מכיל כמות של לפחות פי שניים מהכמות של "מקור ל..." (בהשלמת שם/שמות הרכיבים הרלוונטיים: >שם ויטמין<, >שם מינרל< >שמות ויטמינים<, >שמות מינרלים< (לפי העניין).</p>	<p>"מקור טוב..." (בהשלמת שם/שמות הרכיבים הרלוונטיים: >שם ויטמין<, >שם מינרל< >שמות ויטמינים<, >שמות מינרלים<, >שמות ויטמינים ומינרלים< (לפי העניין).</p>	
<p>-----</p>	<p>המזון מכיל: לפחות 0.3 ג' חומצה אלפא לינולנית ב 100 ג' וב 100 קילוי – קלוריות (Kcal) או לפחות 40 מג' כמות כוללת של חומצות EPA-DHA ב 100 ג' וב 100 קילוי קלוריות (Kcal).</p>	<p>"מקור לחומצות שומן אומגה 3"</p>	<p>חומצות שומן אומגה 3</p>

טבלה 21 – 1 (המשך)

תנאים מחייבים לגבי המזון	דרישות לגבי המזון/מים במילים	נוסח טיעון תזונתי מותר (טקסט במרכאות)	רכיב תזונתי
בכל מקרה הכמות הכוללת של חומצות השומן הרוויות וחומצות השומן טראנס לא יספקו יותר מאשר 10% מסה"כ של האנרגיה הכללית	הכמות הכוללת של חומצות השומן הרוויות וחומצות השומן טראנס לא תהיה יותר מאשר 0.1 ג' ל 100 ג' או ל 100 מל'	"ללא שומן רווי"	חומצות שומן: רוויית וטראנס
המזון מכיל פחות מ: 1.5 ג' שומן רווי וחומצות שומן טראנס ל 100 ג' (מוצקים), או 0.75 ג' שומן רווי וחומצות שומן טראנס ל 100 מל' (נוזלים), וגם לא יותר מאשר 10% מהאנרגיה יספקו משומן רווי ומחומצות שומן טראנס.	המזון מכיל לא יותר מאשר 20 מ"ג ל 100 ג'.	"דל בשומן רווי"	כולסטרול
דרישות ותנאים כלליים החלים על טיעונים תזונתיים השוואתיים ראו סעיף 12.2.5.2 (ב).	בוצעה הפחתה כמותית של לפחות 30% לעומת מזון דומה.	"מופחת כולסטרול"	

טבלה 2א – 1 (המשד)

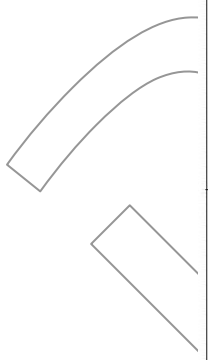
תנאים מייניים לגבי המזון	זרישות לגבי המזון/מים במיכלים	נוסח טיעון תזונתי מותר (סקסט פמרכאות)	רכיב תזונתי
<p>אם הוספו למזון מלחי אשלגן או תוספי מזון מכילי אשלגן יש לכלול בסימון את תכולת האשלגן במ"ג ל 100 ג' או ל 100 מ"ל:</p> <ul style="list-style-type: none"> אם הערך הכולל של אשלגן גבוה מערך הסף הנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי יסומן שיעור האשלגן כנקוב בתקנות, אם הערך הכולל של אשלגן נמוך מערך הסף הנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי יסומן שיעור האשלגן כמפורט בסעיף 12.2.4. <p>אם המצב המבוטא בכינוי "ידל מאוד בנתרן" הושג באמצעות תהליך הייצור, מותר לסמן את הכינוי כחלק מסימון שם המוצר.</p> <ul style="list-style-type: none"> אם המזון הוא מטבעו "ידל מאוד בנתרן", אין לסמן את הכינוי כחלק מסימון שם המוצר, אולם מותר לסמנו במקום אחר על אריזת המוצר, באותיות שגודלן לא יעלה על 2/3 מגודל אותיות שם המוצר. אם הוספו למזון מלחי אשלגן או תוספי מזון מכילי אשלגן יש לכלול בסימון את תכולת האשלגן במ"ג ל 100 ג' או ל 100 מ"ל: <p>אם הערך הכולל של אשלגן גבוה מערך הסף הנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי יסומן שיעור האשלגן כנקוב בתקנות, האשלגן כנקוב בתקנות,</p> <p>אם הערך הכולל של אשלגן נמוך מערך הסף הנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי יסומן שיעור האשלגן כמפורט בסעיף 12.2.4.</p>	<p>המזון מכיל לא יותר מאשר 0.005 ג' נתרן או ערך אקוויולנטי של מלח ב 100 ג'.</p> <p>המזון מכיל לא יותר מאשר 40 מ"ג ל 100 ג' (מוצקים) או ל 100 מ"ל (נוזלים) של נתרן או הערך האקוויולנטי של מלח.</p>	<p>"ללא נתרן", "ללא מלח"</p> <p>"ידל מאוד בנתרן"</p> <p>"ידל מאוד במלח"</p>	<p>מלח/נתרן</p>

טבלה 24 – 1 (המשד)

תנאים מחייבים לגבי המזון	דרישות לגבי המזון/מים במיכלים	נוסח טיעון תזונתי מותר (סקסט במרכאות)	רכיב תזונתי
<p>אם הוספו למזון מלחי אשלגן או תוספי מזון מכילי אשלגן יש לכלול בסימון את תכולת האשלגן במ"ג ל 100 ג' או ל 100 מ"ל:</p> <ul style="list-style-type: none"> • אם הערך הכולל של אשלגן גבוה מערך הסף הנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי יסומן שיעור האשלגן כנקוב בתקנות, • אם הערך הכולל של אשלגן נמוך מערך הסף הנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי יסומן שיעור האשלגן כמפורט בסעיף 12.2.4. <p>למזון לא הוסף נתרן א/וגם מלח או כל רכיב שהוסף לו נתרן או מלח</p> <ul style="list-style-type: none"> • אם הוספו למזון מלחי אשלגן או תוספי מזון מכילי אשלגן יש לכלול בסימון את תכולת האשלגן במ"ג ל 100 ג' או ל 100 מ"ל: <ul style="list-style-type: none"> - אם הערך הכולל של אשלגן גבוה מערך הסף הנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי יסומן שיעור האשלגן כנקוב בתקנות, - אם הערך הכולל של אשלגן נמוך מערך הסף הנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי יסומן שיעור האשלגן כמפורט בסעיף 12.2.4. 	<p>המזון מכיל לא יותר מאשר 120 מ"ג ל 100 ג' של נתרן, או הערך האקוויולנטי של מלח.</p> <ul style="list-style-type: none"> • מי שתיה, מכל סוג שהוא, במיכלים, לרבות מים מינרליים תכולה מריכית של נתרן תהיה 20 מ"ג לליטר. <p>המזון מכיל לא יותר מאשר 0.12 ג' נתרן או ערך אקוויולנטי של מלח ב 100 ג' או ב 100 מ"ל.</p>	<p>"דל נתרן", "דל מלח" (סקסט במרכאות)</p> <p>"ללא תוספת נתרן" "ללא תוספת מלח"</p>	<p>נתרן/מלח</p>

טבלה 2א – 1 (המשד)

תנאים מחייבים לגבי המזון	דרישות לגבי המזון/מזים במילכים	נוסח טיעון תזונתי מותר (סקסט במרכאות)	רכיב תזונתי
<ul style="list-style-type: none"> • דרישות ותנאים כלליים החלים על טיעונים תזונתיים השוויוניים ראו סעיף 12.2.5.2 (ב) • אם הוספו למזון מלחי אשלגן או תוספי מזון מכילי אשלגן לכילוי בסיסון את תכולת האשלגן במ"ג ל 100 ג' או ל 100 מ"ל: - אם הערך הכולל של אשלגן גבוה מערך הסף הנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי ישומן שיעור האשלגן כנקוב בתקנות, - אם הערך הכולל של אשלגן נמוך מערך הסף הנקוב בתקנות בריאות הציבור בדבר סימון תזונתי ישומן שיעור האשלגן כמפורט בסעיף 12.2.4 	<p>25% בוצעה הפחתה כמותית של לפחות בהשוואה למוצר/ מזון דומה/דומים</p>	<p>"מופחת נתרן" "מופחת מלח"</p>	<p>נתרן/מלח</p>
<ul style="list-style-type: none"> • סימון הטיעון "ללא תוספת סוכרים" מותר רק עבור מזון שמלכתחילה הוספו לו סוכרים והושמטה ההוספה (הסוכרים לא מוספים יותר) • אם המזון מטבעו מכיל סוכרים, ישומן המסר "המוצר מכיל סוכרים מעצם טבעו" • אם ישומנו גם טיעון תזונתי וגם המסר שלעיל, ישומנו הללי באותו המיקום (זה ליד זה), בגודל אותיות ובהדגש זהים. 	<p>המזון מכיל לא יותר מאשר 0.5 ג' ל 100 ג' (מוצקים) או 0.5 ג' ל 100 מ"ל (נוזלים)</p> <p>המזון אינו מכיל כל חד סוכרים או דו סוכרים מוספים או כל מזון אחר המשמש עקב תכונות ההמתקה שלו, למעט תוספי מזון מקבוצת חומרי ההמתקה: (1) רב - כהליל, (2) חומרי המתקה בעלי מתיקות גבוהה (ראו הרשימה אליה מופנות תקנות בריאות הציבור בדבר תוספי מזון).</p>	<p>"ללא סוכרים" "ללא תוספת סוכרים"</p>	<p>סוכרים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • הערך האנרגטי של המזון הוא נמוך מהערך האנרגטי של מזון דומה. • דרישות ותנאים כלליים החלים על טיעונים תזונתיים השוויוניים. ראו סעיף 12.2.5.2 (ב) 	<p>בוצעה הפחתה כמותית של לפחות 30% לעומת מזון דומה.</p>	<p>"מופחת סוכרים"</p>	

טבלה 24 – 1 (המשד)

תנאים מחייבים לגבי המזון	דרישות לגבי המזון/מיום במיכלים	נוסח טיעון תזונתי מותר (טקסט במרבאות)	רכיב תזונתי
<ul style="list-style-type: none"> הכינוי מתייחס לכלל הסיבים התזונתיים. אימות ערך הדרישה לגבי המזון כנקוב בעמודה 3 בטבלה זו יתבצע בשיטה רלוונטית כנקוב במסמך הקודקס אלמנטריס >זחוי מלא של המסמך< הכינוי מתייחס לכלל הסיבים התזונתיים אימות ערך הדרישה לגבי המזון כנקוב בעמודה 3 בטבלה זו יתבצע בשיטה רלוונטית כנקוב במסמך הקודקס אלמנטריס >זחוי מלא של המסמך< 	<p>המזון מכיל לפחות 3 ג' ל 100 ג' (מוצקים) או 3 ג' ל 100 מל' (נוזלים) של כלל סיבים תזונתיים.</p> <p>המזון מכיל לפחות 6 ג' ל 100 ג' (מוצקים) או 6 ג' ל 100 מל' (נוזלים) של כלל סיבים תזונתיים</p>	<p>"מקור לסיבים"</p>	סיבים
<ul style="list-style-type: none"> המזון מכיל לא יותר מאשר 0.5 ג' ל 100 ג' (מוצקים) או 0.5 ג' ל 100 מל' (נוזלים). המזון מכיל לא יותר מאשר 3 ג' ל 100 ג' (מוצקים); או 1.5 ג' ל 100 מל' (נוזלים). 	<p>המזון מכיל לא יותר מאשר 0.5 ג' ל 100 ג' (מוצקים) או 0.5 ג' ל 100 מל' (נוזלים). <p>המזון מכיל לא יותר מאשר 3 ג' ל 100 ג' (מוצקים); או 1.5 ג' ל 100 מל' (נוזלים). </p></p>	<p>"ללא שומן"</p> <p>"דל שומן"</p>	שומן
<p>דרישות ותנאים כלליים החלים על טיעונים תזונתיים השוויוניים ואו סעיף 12.2.5.2 (ב)</p>	<p>בוצעה הפחתה כמותית של לפחות 30% בתכולת השומן הפלילית לעומת מזון דומה.</p>	<p>"מופחת שומן"</p>	
<p>שומן בלתי רווי מספק מעל 20% מהאנרגיה של המזון</p>	<p>לפחות 70% מחומצות השומן במזון מקורן בשומן בלתי רווי.</p>	<p>"מקור טוב לשומן בלתי רווי"</p>	שומן בלתי רווי
<p>שומן חד בלתי רווי מספק מעל 20% מהאנרגיה של המזון</p>	<p>לפחות 45% מחומצות השומן במזון מקורן בשומן חד בלתי רווי.</p>	<p>"מקור טוב לשומן חד-בלתי רווי"</p>	שומן חד בלתי רווי
<p>שומן רב בלתי רווי מספק מעל 20% מהאנרגיה של המזון</p>	<p>לפחות 45% מחומצות השומן במזון מקורן בשומן רב בלתי רווי.</p>	<p>"מקור טוב לשומן רב רווי"</p>	שומן רב בלתי רווי
<ul style="list-style-type: none"> כמות חומצות השומן טראנס שומן טראנס במזון היא זהה או נמוכה מאשר במזון דומה. דרישות ותנאים כלליים החלים על טיעונים תזונתיים השוויוניים ואו סעיף 12.2.5.2 (ב) 	<p>סכום חומצות השומן הרוויות וחומצות השומן טראנס הוא לפחות 30% פחות מאשר סכום חומצות השומן הרוויות וחומצות השומן טראנס במזון דומה.</p>	<p>"מופחת שומן רווי"</p>	שומן רווי

נספח ח – טיעונים תזונתיים כמותיים מרמזים
(נורמטיבי)

טבלה ח-1: דוגמות לטיעונים תזונתיים כמותיים מרמזים קבילים (כאשר יש עמידה בכל ההוראות והדרישות הרלוונטיות)

טיעון תזונתי מרמז	טיעון תזונתי כמותי הבא מיד לפניו או אחריו
אומגה 3	מקור לחומצות שומן אומגה-3, או מקור טוב לחומצות שומן אומגה-3
חטיף סיבים	מקור לסיבים, או מקור טוב לסיבים
מליחות עדינה	מופחת נתרן/מלח
מתיקות מעודנת	מופחת סוכרים
ללא תוספת סוכר לבן	ללא תוספת סוכרים
פחות מלוח	מופחת מלח
פחות מתוק	מופחת סוכרים

ביבליוגרפיה

- [1] Guide to Food Labelling and Advertising
Canadian Food Inspection Agency (CFIA)
(available: <http://www.inspection.gc.ca/food/labelling/guide-to-food-labelling-and-advertising/eng/1300118951990/1300118996556>)
- [2] General guidelines for implementing the principle of
Quantitative Ingredients Declaration (QUID) – Article 7 of Directive
79/112/EEC as amended by Directive 97/4/EC
EU Commission (doc. III/5260-rev5/98 – EN, 21 December 1998)
(available: http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/foodlabelling/index_en.htm)
- [3] The Food Labelling Regulations 1996:
Guidance Notes on
Quantitative Ingredient Declarations ("QUID")
UK, Food Standards Agency (FSA)
(available:
<http://tna.europarchive.org/20100910172942/http://www.food.gov.uk/foodindustry/guidancenotes/labellingregsguidance/quidguid>)
- [4] Guidance on the application of date labels to food
September 2011
UK, Department for Environment Food and Rural Affairs (DEFRA), and
Food Standards Agency (FSA)
(available:
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/69316/pb132629-food-date-labelling-110915.pdf)

רשימת מונחים

evaporation	-	אידוי
aeration	-	איוור
dehydration	-	אלמום
baking	-	אפיה
packaging	-	אריזה
Controlled Atmosphere Packaging (CAP)	-	אריזה באטמוספירה מבוקרת
Modified Atmosphere Packging (MAP)	-	אריזה באטמוספירה מוסגלת
cooking	-	בישול
agglomeration	-	גיוש
deboning (manual)	-	גירום, סילוק עצמות (ללא ריסוק מכני של העצם)
grating, shredding	-	גרור
requirement	-	דרישה
maturation	-	הבחלה
ripening	-	הבשלה
flavouring(s) preparation(s)	-	הכנה/ות של חומרי טעם וריח
instruction	-	הוראה
homogenization	-	המגון
recommendation	-	המלצה
dissolving	-	המסה
provision	-	הנחיה
haccp – hazard analysis critical control points	-	הערכת סיכונים נקודות בקרה קריטיות
separation	-	הפרדה
shelling	-	הפרדת קליפות
thawing	-	הפשרה
flocculation	-	הפתתה
presentation	-	הצגה
clarifying, fining, finishing	-	צילול
freezing	-	הקפאה
boiling	-	הרתחה
soaking	-	השריה
melting	-	התכה
puffing	-	התפחה
malt whiskey	-	ויסקי על בסיס לתת
refining	-	זיכוך
flavourings	-	חומרי טעם וריח

churning	-	חיבוץ
cutting	-	חיתוך
blanching	-	חליטה
milling	-	טחינה
frying	-	טיגון
microwaving	-	טיפול בגלי מיקרו
heating	-	טיפול תרמי
claim	-	טיעון
Implied nutrient content claim	-	טיעון תזונתי כמותי מרמז
drying	-	ייבוש
freeze-drying	-	ייבוש בהקפאה
desiccation	-	ייבוש בספיגה
image	-	ייצוג חזותי
ageing	-	ישנון
pressing	-	כבישה
blending	-	מיזוג (של מזון יחיד, או חלק ממזון יחיד, ממקורות שונים)
suggests	-	מייחס
extraction	-	מיצוי
diluents	-	מְמַלֵּים
designation of origin	-	סימון מקום המוצא
constituents	-	מרכיבים
implies	-	מרמז
screening, sieving	-	ניפוי
cleaning	-	ניקוי
carriers	-	נשאים
degerming	-	סילוק הנבט
defatting	-	סילוק השומן
filtering	-	סינון
adsorption	-	ספיחה
centrifugation	-	סרכוז
forming	-	עיצוב צורה
sterilizing	-	עיקור
smoking	-	עישון
mixing	-	ערבול
fumigating	-	עשנון
flaking	-	פיתות

pasteurizing	-	פסטור
parboiling	-	פרבוילינג
geographical indication	-	ציון גאוגרפי
chilling	-	צינון
statement	-	קביעה
states	-	קובע
peeling	-	קילוף
trimming	-	קינוב
chopping	-	קיצוץ
refrigeration	-	קירור
roasting	-	קלייה
concentration	-	ריכוז
grinding	-	ריסוק
compound ingredient	-	רכיב מרוכב
ingredient	-	רכיב
nutrient	-	רכיב תזונתי
value ingredients	-	רכיבים בעלי ערך
field of vision	-	שדה ראייה
reconstitution	-	שחזור
extrusion	-	שיחול
canning	-	שימור בעיקור
decantation	-	שפייה
fish casserole	-	תבשיל דגים
emulsification	-	תחלוב
fermentation	-	תסיסה